Negende Jaargang, Nummer 6 Verschijnt maandelijks 12 Juni 1937

LABORISTA ESPERANTISTO
ARBEIDER ESPERANTIST

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Redactie: Postbus W 6, Amsterdam-W. || Secretariaat van de Fed. van Arbeiders-Esperantisten: Postbus W 6, Amsterdam-W.
Administratie: Postbus O. 50, Amsterdam-O. || Postgiro Amsterdam 144698. || In België: Esschenstraat 16, Antwerpen

Abonnementsprijs f 0.75 per jaar. Voor leden gratis. Oplaag 7000 exemplaren.

OVER „INTERNATIONALE" CONGRESSEN.

Wie, zoals wij, wel eens een internationaal congres heeft bijgewoond, weet hoe daar de gang van zaken verstoord en het nuttig effect te niet wordt gedaan door de stuntelige en onbeholpen wijze, waarop men de inhoud van een bepaalde redevoering tot de toehoorders tracht te laten doordringen. Het is een inderdaad jammerlijke vertoning, als tolken, die dikwijls met de onderhavige problemen in het geheel niet op de hoogte zijn, of, wat nog erger is, een volkomen onverschilligheid voor het behandelde onderwerp aan de dag leggen, de schakels moeten vormen tussen spreker en luisteraar. Hetgeen in zulke gevallen van de gloed en de geestdrift van een afgestoken redevoering overblijft, blijkt dan ook meestal niet in staat, het gemoed van den luisteraar te beroeren, te meer als de vertaling gegeven wordt in één van de weinige, officiële congrestalen, die tot overmaat van ramp niet tot de landstaal van den luisteraar behoort. Zonder overdrijving durven wij beweren, dat de werkelijke waarde van zo'n congres ver beneden het nulpunt blijft en van een waarachtige geestelijke gemeenschap geen sprake kan zijn. Dat men desondanks met de „behaalde resultaten" nog steeds tevreden blijkt te zijn en er in het algemeen niet naar schijnt te streven een andere oplossing te aanvaarden, zou warempel bijna als een pleidooi tègen de betekenis van zulke congressen kunnen worden uitgelegd. Immers, nog steeds gaat men door met de oude, gebrekkige manier van „congresseren", daardoor in stand houdend en als het ware sanctionerend de onaangenaamheden en gevaren, die uit een dergelijk geestelijk contact voortvloeien. Het niet willen of niet kunnen aanvaarden van een oplossing, die aan al deze gevaren radicaal een einde kan maken, mag zo al niet als een moedwillige veronachtzaming, dan toch als een verzuim worden aangemerkt. Het is goed van onze zijde voortdurend te wijzen op de culturele waarde, die Esperanto in verband ook met bovenstaande in zich vertegenwoordigt. Als voorbeeld stellen wij een internationaal congres, waar uitsluitend esperantisten bijeen zijn en dus geen taalverschillen de totstandkoming van een waarachtig geestelijke gemeenschap belemmeren. Alles wat tegen een „internationaal congres" als argument kan worden aangevoerd, valt hier plotseling weg. Hier geen tijdrovende, vernederende vertalingen, die een gevoel van isolatie en geestelijke minderwaardigheid veroorzaken. Geen gelegenheden van niet of half begrepen te worden, die de bedoelingen van het congres in het tegendeel kunnen doen verkeren. Het heerlijke, rustige besef rechtstreeks tot het hart van den tegenstander te kunnen doordringen, doet zulk een Esperantocongres aan belangrijkheid mijlen en mijlen ver verheffen boven elke andere „internationale" bijeenkomst. Geen verschil in landsaard, noch in ontwikkeling kan hier reden zijn tot een zich verlegen achteraf houden of een zich beschaamd terugtrekken uit de debatten. Arbeider en geleerde, man of vrouw, allen weten zich in de zelfde gelijkgestelde positie van mede te kunnen beraadslagen en mede te oordelen over elkanders gezamenlijke belangen. Niemand, die ten opzichte van groepen of personen een bevoorrechte plaats inneemt.

In slechts één taal — Esperanto — wordt gediscussieerd, en geen misverstand, veroorzaakt door onderling niet-begrijpen, dat een internationaal Esperanto-congres kan ontsieren. Esperanto is hier het middel tot geestelijke toenadering, waarbij alle onderscheid tussen „vreemden" wegvalt. Slechts één, door allen gemakkelijk te leren taal, als officiële congrestaal aanvaardend, is een internationaal congres van esperantisten ook werkelijk *internationaal* en voor de vooruitgang op elk gewenst terrein van meer betekenis dan tien andere „internationale" congressen. Als zodanig neemt ook het 17e congres van SAT (wereldbond van arbeiders-esperantisten), dat straks van 1—7 Augustus in Rotterdam gehouden zal worden, een belangrijke plaats in. Opnieuw zullen honderden bijeen komen om metterdaad het bewijs te leveren, dat Esperanto de internationale betrekkingen vergemakkelijkt. Gekomen uit vele verschillende landen zullen zij zich op een even gemakkelijke als afdoende manier met elkander kunnen onderhouden en hun denkbeelden kunnen uitwisselen. Niet één zal er zijn, die zich te midden der anderen als een uitgeworpene zal behoeven te beschouwen. Vlot en ongehinderd zal ieder zich slechts van één taal kunnen bedienen: het Esperanto.

En zo zal ook dit congres zijn een aanklacht tègen het omslachtige, tijdrovende en overbodige systeem van tolken en vertalingen en een pleidooi voor de enige, juiste oplossing: invoering van Esperanto!

Hopen wij slechts dat velen van deze unieke gelegenheid om een internationaal Esperantocongres te bezoeken gebruik zullen maken en persoonlijk de bruikbaarheid en het nut van Esperanto zullen constateren.

KOMUNIKO AL EKSTERLANDO.

La redakcia adreso ŝanĝiĝis. Ĉiujn korespondaĵojn kaj gazetojn por la redakcio de nun sendu al: Postbus W 6, Amsterdam-W. Nederlando.

ADRES REDACTIE L E.

Vanaf heden moeten alle stukken betreffende de redactie (tot nader order) gezonden worden aan: Postbus W 6, Amsterdam-W.

SAMENWERKING?

In L E van Mei stelt onze vriend Wijnman een onderwerp aan de orde, waarin hij zich afvraagt of in isolatie onze kracht ligt. Waar kort hierop, bij het bekend worden van zijn smadelijke nederlaag, Herr Mussert, in een hoek gedrongen, niet in 't minst door de samenwerkende democraten van alle richtingen, zich een schijn moest geven en dus een standpunt zoekend zich er uit redde met de bewering: „In isolatie ligt onze kracht", zouden wij reeds daarom Wijnman's vraag evenals hij met „neen" willen beantwoorden.

Laat de N.S.B. gerust haar kracht zoeken in isolatie, des te eerder zal het met haar gedaan zijn. Hopen we, dat alle anderen zo wijs zijn haar in die positie te laten, op straffe anders geïsoleerd te worden door het fascistendom. Uit een isolement van die kant opgelegd zal men zich niet gemakkelijk meer bevrijden.
Samenwerking, goed. Maar niet met naar barbarisme strevende elementen. Dat geldt ook voor ons esperantisten.

Komt de vraag, met wie dan wel? Wij stellen ons op het standpunt, dat het niet verkeerd is, dat er voor de propaganda van Esperanto verschillende organisaties bestaan, zoals in ons land voor de katholieken, de protestanten, de burgerlijken en de arbeiders. Waarmee niet gezegd behoeft te zijn, dat de beide laatste geen religieuzen zouden opnemen, noch dat in de eerste zich geen burgerlijken of arbeiders zouden bevinden. Echter is de scheidingslijn min of meer historisch gegroeid. Slechts bij de burgerlijke of neutrale esperanto-organisaties is deze nog enigszins vaag, daar hierin zich naar onze mening nog elementen bevinden, die eigenlijk bij een der drie andere, niet in 't minst bij ons, d.i. de Federatie, thuis horen. Want dat bij de „neutralen" de meesten „burgerlijk" of „neutraal" (in politiek opzicht dan) zouden zijn, geloven we niet.

Vandaar dat velen hun richting in de esperantobeweging liever als „algemeen" willen zien betiteld, hetgeen, gezien de feiten, al even onjuist is. Het burgerlijke, min of meer liberale element, is in de esperantobeweging, vooral in ons land, evenwel in geringe mate vertegenwoordigd. Wel valt daarin op een groep van kleinburgers, middenstanders, ambtenaren, e.d.
Deze, veelal tot geen partij of vakbeweging behorende esperantisten, worden niet zo zeer getrokken door de esperanto-*organisatie* als wel door de esperanto-*beweging*. In de grond goedwillende, pacifistische mensen, aangetrokken door de ideeën van Zamenhof, wier aanhangers merendeels tevreden zijn, als Esperanto de functie zal vervullen van internationale taal, waarin zij een vredesfactor zien van grote betekenis. Een vredesfactor wel te verstaan in internationale verhoudingen, niet die tussen de maatschappelijke klassen.
Deze mensen dan drukken hun stempel op de neutrale esperantobeweging en haar activiteit. Hiermee is weer niet gezegd, dat ze niet actief zou zijn. Ze was zelfs eerder werkzaam voor de verbreiding van Esperanto dan de arbeidersklasse. De wijze waarop de activiteit zich nu uit in de verschillende delen der esperantobeweging is anders. Wij, die als arbeidersklasse omhoog streven, ons levenspeil willen opvoeren, ons deel opeisen in de maatschappelijke lusten en opkomen tegen het opleggen alleen van de lasten, niet willen ten ondergaan in sloppen en stegen, in vunze fabrieken en in lichaamslopende arbeid en aan de kinderen die ellende, onze ouders in meerdere mate nog dan ons aangedaan, willen besparen, weten, dat zonder strijd d.i. activiteit, saamhorigheid en opofferingen, enige verbetering, hervormingen, laat staan een klasseloze maatschappij, niet te veroveren zijn. Juist, veroveren, omdat ze ons, zelfs billijkheidshalve, niet aangeboden worden.
Dit verklaart onze andersgetinte activiteit, die zich daarom anders uit, omdat Esperanto deel uitmaakt van onze sociale strijd en derhalve niet altijd zo gewaardeerd wordt in die neutrale kringen.
Kunnen we met deze „neutralen" dan samenwerken?
Ja, het moet, ook met de katholieken, ook met de protestanten.

—

Voorgaande uiteenzetting van het wezen der „neutrale" esperantobeweging volgde

a. om te doen voelen waardoor wij van haar gescheiden zijn;
b. om aan te tonen, dat er geen reden is om met de „neutralen" e. a. niet samen te werken.

De voornaamste reden waarom twijfel geopperd werd aan de wenselijkheid van samenwerking, lag wel daarin, dat men maar al te gauw „neutralen of burgerlijken" gelijk stelt met voor fascisme zeer ontvankelijke elementen en reeds tot de conclusie kwam, dat de neutrale esperantobeweging fascistisch getint zou zijn, waaraan een ongelukkig artikel in „Nederlanda Esperantisto" niet vreemd was.
Fascisten hebben andere zorgen, dan zich te vermeien in de cultuur. Waar de dictatuur heerst, bloeit ook geen esperantovereniging. Als ze niet verboden is, laat men hoogstens de gelegenheid om in het buitenland reclame in het Esperanto te maken voor nationale en zakelijke doeleinden.
Op welk terrein samenwerking mogelijk en nodig is, dient voor elk geval te worden vastgesteld. Maar dat er vele gevallen zijn, staat wel vast. In het algemeen werke ieder in eigen kring en op gemeenschappelijk terrein doen dat de vier nederlandse esperanto-organisaties, eventueel met medewerking van andere.

Evenwel kunnen we deze uiteenzetting niet eindigen zonder nog een geval te noemen, dat mede van invloed was op de „ontleding" der burgerlijke esperantobeweging. Het betreft hier — alweer — SELN, omdat men de vraag in Amsterdam stelde „waarom wel met een burgerlijke of hoe men haar anders gelieve te noemen, esperanto-vereniging en niet met „klassegenoten", die heel velen in de Federatie zelfs als partijgenoten kunnen betitelen?"
Afgezien van het feit, dat dit zeker niet mogelijk is na de aanneming met algemene stemmen, ook die van alle Amsterdamse afdelingen (ná het opwerpen dezer vraag door het Amsterdamse districtsbestuur) van de anti-SELN-resolutie, is het antwoord, dat samenwerking alleen mogelijk is met hen, waarover men het eens is dat zij niet tot doel hebben ons te verdringen.
Samenwerking kan dus geschieden met verenigingen die niet tot de Esperanto-beweging behoren, maar aan de verbreiding enz. van Esperanto wel kunnen bijdragen. De in eerste aanhef genoemde esperanto-organisaties hebben hun terrein om te bewerken, omdat niet wij dat doen, zij willen noch kunnen ons verdringen, kortom wij kunnen ieders terrein min of meer afbakenen. Deze beide categorieën werken gescheiden, want met eigen doelstellingen.
Met esp.-klassegenoten werkt men niet, gescheiden in een zelfde doel hebbende organisaties, samen. Daarvoor is de organisatie zelf het bindmiddel. De bloei van andere esperanto-organisaties kan zelfs tot onze bloei bijdragen, zo goed als onze groei de andere beïnvloeden zal. Maar de bloei van een in dezelfde gelederen werkende vereniging als SELN, kan ons enkel benadelen, misschien ook vernietigen. Samenwerken met SELN betekent niet gezamenlijk optrekken met klassegenoten, maar verwarring stichten in onze rijen, waaraan de oprichting dezer vereniging reeds schuld draagt.
Dat zij dit deden als „klassegenoten" maakt het feit des te verfoeilijker, en het de hand reiken ter gezamenlijke viering van het 50-jarig bestaan, zoals in Amsterdam het districtsbestuur in onbegrijpelijke kortzichtigheid het zou bestaan, kan slechts een handreiking betekenen aan de dood in de Federatie en een terugslag op de

Behoedt u voor uw vrienden.

Gelijk eertijds het orgaan van NUK, is ook Libereco, het blaadje van SELN, regelmatig gewijd aan onze Federatie en voor de rest gevuld met stukjes die totaal geen verband houden met Esperanto, waarbij men zich afvraagt, of het dan niets omtrent Esperanto of haar beweging of over zich zelf te zeggen heeft?

Steeds verzetten we ons er tegen op deszelfs inhoud in te gaan en we zouden het ook laten, als de inhoud van dat blad maar onder de ogen kwam van alle Federatie-leden. Wij weten, dat die zo afstotend werkt op hen die ons kennen, dat we zelfs bereid zouden zijn elke maand dit smaadblad aan onze leden toe te zenden.

Zelfs het „1 Mei"-nummer wist de red. van Libereco niet vrij te houden van Federatiebekladding. Het zal wel een stijlfout zijn, maar op niet-ingewijden wekt de zin: „daarom hebben wij onze sociaal-democratische bond opgericht en hem *als eerste en enige* Esperanto-vereniging in dienst van Partij en Vakbeweging gesteld", voorkomende op pag. 1 van dit Meinummer, de verkeerde indruk, gekenmerkt door onze onderstreping. In deze zin zijn de drie woordjes „en hem" en „gesteld" kennelijk te veel. Maar dan is de bewering niet juist. Voorts heeft men de moed om bewijzen te vragen voor onze mededeling, dat SELN in het leven is geroepen en goeddeels bestaat uit „nieuwbakken sociaal-democraten", (en helemaal geen sociaal-democraten. H. W. A.) hiermede de indruk wekkende, dat wij onwaarheden debiteerden. Het is hier niet de plaats daarop in te gaan, we hebben den redacteur per brief medegedeeld hoe lang (of liever kort) hij en zijn pg-en reeds lid van de SDAP zijn, om van hun staat van dienst als pg niet te spreken. We deden het ongaarne, doch men dwingt ons hiertoe, als men zijn superioriteit t.a.v. partij en vakbeweging in 't geding brengt.

Men erkent nu althans geen organisatie van sociaal-democratische esperantisten te zijn, zoals uitgedrukt is in de naam, maar dat men zich stelt op soc.-dem. standpunt. De SELN heet echter geen „sociaal-democratische bond", maar „Bond van sociaal-democratische esperantisten". Waar het eerste juist kan wezen, is het laatste fout en misleidend. De eerste naam drukt de doelstelling van de bond uit, de laatste de eigenschap van haar leden.

Maar wat alle perken te buiten gaat is nu weer de insinuatie, dat onze Federatie betrekkingen onderhoudt met een oostenrijksen verrader, die kort voor 1934 een rol speelde in ALLE en onmiddellijk na Februari 1934 in een door fascisten gestolen krant een artikel publiceerde, waarin hij de zo juist ontbonden partij en vakbeweging aanviel.

Naar aanleiding van wat wij over de oostenrijkse arbeiders-esperanto-beweging schreven, laat het SELN-orgaan zich verleiden tot deze ergste beschuldiging die men zich kan denken (nog wel vet onderstreept!) des te erger, omdat men weet dat publicatie van namen uitgesloten is, en ook omdat degenen, die den Libereco-redacteur tot deze insinuatie verleid hebben, weten, dat ondergetekende, die de correspondentie voerde, niet in het minst door hun informaties, met de oostenrijkse arbeidersbeweging en haar leiding zeer goed op de hoogte is.

Wel zegt de red. dat hij ons het bewijs van 's mans verraad kan leveren, maar dat betekent niet, dat die man onze correspondent zou zijn. Had men zich daarvan vergewist, dan zou echter dit onderstreepte verheffends niet in het feest-Meinummer kunnen zijn geschreven. Als wij er in gelopen zouden zijn, in de mening met een bona-fide oud-ALLE-leider te doen te hebben, dan zou men ons nog niets ten laste hebben kunnen leggen. Hieruit zou ook SELN een les kunnen trekken, daar dus gebleken is, dat zelfs in de sociaal-democratische esperanto-bond die ALLE was, een verrader een rol kon spelen.

Ondergetekende is geen redacteur meer van LE en zal dus als zodanig SELN niet meer in het juiste daglicht kunnen stellen. De Federatie werd verdacht gemaakt, omdat SELN in haar de sociaal-democratische Federacianoj heeft willen treffen, zoals SELN met zijn achterklap bewijst, o.a. aan de A P schrijvend „omdat wij geen vertrouwen hebben in den redacteur van de esperanto-kolono!" Van je vrienden (hier pg.-en) moet je het maar hebben.

Mochten we ons dus ook deze keer weer eens hebben laten verleiden de rol van SELN in de arbeidersbeweging te illustreren, men zal toegeven, dat het dit keer zeker nodig was. Het zij de Federatie een blijk van trouw van haar toegewijde soc. dem. leden.

H. W. A.

Vervolg van pagina 70.

esperanto-propaganda voor vele jaren. Het aanvaarden door SELN van samenwerking met ons, zou trouwens niet anders dan een onwaarachtigheid zijn, gezien haar aanvallen op de Federatie, die zij immers altijd heeft voorgesteld en dit nog doet, als een belager van de moderne arbeidersbeweging!

Samenwerking met SELN is dus nooit mogelijk; deze dient te verdwijnen, omdat ze ons tracht te verdringen van een terrein dat ons behoorde en nog behoort. Zij wil ons dringen in een hoek, waarop wij ons zouden moeten isoleren, d.w.z. ons te maken tot een sectarische arbeiders esperanto-organisatie, van andere richting dan de moderne arbeidersbeweging of (en) georiënteerd op de niet georganiseerde arbeiders. Wij hebben dat van NUK niet aanvaard, noch ons door andere richtingen laten dwingen, de Federatie kan dat op een nog groter gebied zeker niet dulden.

Conclusie: Met hen die niet bij ons horen, werken wij samen als organisatie; met hen die bij ons horen werken we samen in onze organisatie, de Federatie.

H. W. A.

Waardering uit Polen.

„Leert van anderen", betitelt Dr. Leopold Dreher een artikeltje in Pola Esperantisto, dat gewijd is aan onze Federatie. De waarderende woorden mogen wij te meer op prijs stellen omdat deze komen van iemand die een vooraanstaande figuur is in de internationale neutrale esperanto-beweging en ook reeds meer dan 25 jaar „meeloopt".

Hij prijst ons orgaan „Laborista Esperantisto" om inhoud en kwaliteit en andere deugden, als het mooie papier, de duidelijke letter en formaat met een oplaag, als vele neutrale bladen met elkaar nog niet hebben.

Niet alleen de taal, die in L E onberispelijk is, maar van alles kunnen wij van de Federatie van Arbeiders Esperantisten in Nederland leren, zegt Dr. Leopold Dreher. En hij gaat dieper in op de vraag hoe het komt, dat de neutralen dergelijke resultaten niet kunnen bereiken, zelfs niet de best georganiseerden. Mogelijk, meent hij, ligt het daaraan, dat onze taal (Esperanto) en idee meer beantwoorden aan de geest onder de arbeiders dan aan „de kleinburgerlijke geest van ons".

Na verschillende factoren onder het oog gezien te hebben, neemt hij de arbeiders tot voorbeeld, die waarschijnlijk meer bezield zijn van de idee en beweegredenen die Zamenhof leidden bij zijn levenswerk, het scheppen van Esperanto. Is deze idee vraagt hij zich af, misschien in deze dagen uit de „neutralen" gevaren in de arbeiders? Want ik ben er van overtuigd, aldus eindigt Dr. L. D., dat niet zozeer het bepaalde plan, dan wel de internationale geest, de reden is waarom onze nederlandse arbeiders-esperantisten trots kunnen zijn op hun werk.

Indien zó anderen over ons werk oordelen, kunnen wij ons er van overtuigd houden, dat wij op de goede weg zijn en rustig verder zullen werken.

H. W. A.

F. Faulhaber – 1912-1937.

En la nuna monato nia kdo F. Faulhaber rememoras la 25-an datrevenon de sia esperantiĝo. Ne estas kutimo ĉe ni multe atenti pri memordatoj ktp. Sed ĉi foje, kiam temas pri 25-jara esperantisteco kaj preskaŭ samlonga federacianeco, ni sentas la devon dediĉi kelkajn vortojn al tio.

Kdo Faulhaber lernis Esperanton en la vintro 1911-1912 en kurso gvidata de kdo Mudde. Post finiĝo de la kurso li aliĝis al Amsterdama Laborista Societo Esperantista, en kiu li ricevis sian plian lingvoinstruon de kdo Nutters. Dum la milito kdo Faulhaber estis mobilizita kaj tiam jam montris sian organizemon fondante kun kelkaj aliaj esperantistoj la Militistan Esperanto-Societon.

Kelkajn jarojn post la restarigo de la Federacio, en 1927 kdo Faulhaber iĝis ĝia prezidanto, kiun funkcion li ĝis nun kun du mallongaj interrompoj plenumis. Precipe en la lasta jardeko ĉi tiu posteno estis tre grava kaj postulis multe da laboro. Dum unu jaro li redaktis Laboristan Esperantiston. Li trovis ankoraŭ tempon por verki la bonegan studilon „Tra la labirinto de la gramatiko", labori kiel prezidanto de la Ekzamena Komitato, redakti „La Progresanton" kaj plenumi multajn aliajn taskojn. Ke ĉi tio ne estis farebla en unu aŭ du liberaj vesperoj semajne estas evidente. Ĝi postulis la tutan homon, la maksimumon de lia libera tempo, rezignon pri distrado kaj hejma intimeco. Kdo Faulhaber donis gravan parton de sia vivo al nia movado, helpate de sia edzino, kiu komprene kaj ĉiam aprobe partoprenis en lia laboro.

Kdo Faulhaber rerigardante al tiom da jaroj de esperantista aktiveco, malgraŭ kelkfojaj seniluziiĝoj kaj malagrablaĵoj, trovos kontentigon en la konscio, ke lia laboro grave kontribuis al la progreso de nia movado, kies grandega kultura signifo iam estos agnoskata. Kaj ni estas certaj, ke ni parolas je la nomo de nia tuta federacianaro, kiam ni dankas lin por tio, kion li faris por nia Federacio kaj esprimas la esperon, ke li ankoraŭ longe donos siajn fortojn por la bono de nia movado.

En la batalo por nia komuna idealo li restu sur sia posteno kaj konduku nian organizon al ĉiam pli alta nivelo. Gekamaradoj Faulhaber, niajn bondezirojn!

Tro naive!

En la maja numero de „Nederlanda Katoliko" ni renkontis propagandan artikolon de Frater Wigbertus van Zon, temantan pri komuniko en „La Praktiko", laŭ kiu la soldatoj de Franco murdis en la urbo Cordoba ĉiujn Esperantistojn, kiel pacamantojn.

v. Zon ne povis kredi tion kaj *por malkaŝi la veron* li turnis sin al Franco mem. Efektive oni respondis al li, ke la komuniko estis tute malvera, nur eblas, ke oni juĝis revolucian Esperantiston pro agoj kontraŭ la afero de Franco, sed ne pro liaj poresperantaj ideoj.

Pri la vereco aŭ malvereco de la komuniko en „La Praktiko" ni ne povas juĝi, ĉar ni ne disponas pruvojn. Sed aliflanke, aŭdinte en ĉi tiu rilato la monon Franco, famkonata pro Bajadoz, Malaga, Guernica, ktp., ktp., ktp., ni tute ne miris kaj pri la faŝista amo al Esperanto, sendepende de tio, ĉu tiuj faŝistoj estas *katolikoj, framasonoj* aŭ *ateistoj*, ni same kiel v. Zon, aŭdis multon el Hitlera Germanio.

Faŝismo kaj Esperanto *ne* povas iri kune, kiu asertas alie, estas blinda aŭ hipokrita. Ni ripetas, ni ne scias, ĉu la komuniko estas ĝusta, sed la supraj faktoj, konataj al v. Zon kaj al ni, ne inkluzivas maleblon. Sed ni demandas, de kiam oni nomas la neon de akuzito pruvo, kaj plie ĉu v. Zon efektive kredas, ke Franco konfesus la murdon, se li vere ĝin faris aŭ ordonis? Cetere v. Zon prefere silentu pri terurajoj kontraŭ katolikoj fare de Popola Fronto; katolika Baskio estas tro aktuala, kaj v. Zon ja ne deziras identigi sin kun la bandaĉoj de Franco, Mola ktp.?

W. F. K.

Esperanto en de Handel.

De Jaarbeurs van Parijs maakt geregeld gebruik van Esperanto. Ook dit jaar gaf zij een keurig affiche benevens een geïllustreerde folder in de wereldtaal uit, terwijl ook de toegangskaarten voor esperantisten geheel in Esperanto gesteld waren. Een en ander is geschikt materiaal voor een Esperanto-tentoonstelling; aan te vragen bij Foiro de Paris, Esperanto-fako 23 Rue N. D. des Victoires.

Ook de Jaarbeurs te Weenen heeft weer een geïllustreerde folder uitgegegeven in Esperanto. Men wende zich tot *Wiener Messe Esperanto-fako.* Weenen.

Esperantorubriek in „De Vrijdenker".

Na de bladen der Arbeiderspers heeft nu ook „De Vrijdenker" een vaste Esperanto-rubriek geopend, welke verzorgd wordt door ons lid F. v. d. Goorbergh uit Rotterdam. Hulde!

S. A. T. Kolono.

Dum nia Federacio-kongreso en Gent la membroj de SAT aparte kunsidis por trakti la propagandon kaj varbadon. Evidentiĝis, ke en multaj sekcioj la federacianoj pli kaj pli komencas kompreni la gravecon de nia mondorganizo, tiel ke ili, konante la taskon kaj celon de SAT, ne plu ŝatas resti ekster ĝiaj vicoj. Kompreneble la malbona financa stato ĉe multegaj laboristoj estas grava baro, sed la SAT-kotizo estas tre malalta kaj tie, kie funkciadas peranto aŭ estas kompleza kasisto, kiu ankaŭ pretas akcepti porSAT-an kotizon, la membroj povas pagi per etaj sumetoj. Ĝenerale oni raportis pri reviglîĝo, pri novaj SAT-rondoj, eldonado de SAT-bulteno por la propagando. Ĝojiga fakto estas, ke en Amsterdamo oni retrovis la harmonion kaj reciprokan fidon, tiel necesa por fruktodona laboro. Ankaŭ en la provinco Utreĥto naskiĝis la konscio, ke oni lernas mondlingvon por ĝin uzadi kaj ke por tiu uzado mondorganizo necesas kiel akvo por fiŝo.

Restas tamen nombro da sekcioj, kie la mondorganizo ne ĝuas tiom da atento, kiom ĝi nepre meritas. Tial la kunveno en Gent akceptas planon por viziti tiujn sekciojn. Ni ĉiuj scias, ke la aranĝo de konversaci-vesperoj estas ege malfacila. Ofte mankas en tiuj vesperoj la vario, tiel grava por daŭra multnombra vizitado.

Pro tio ni nun direktas nin al vi, estraroj de la sekcioj por instigi vin inviti iun el la parolkapablaj gekdoj, kies adresoj ĉi sube sekvas. La nura kosto por la sekcioj estas la vojaĝprezo, kiu ne bezonas esti alta, se oni invitas kdon, loĝantan en via regiono. Ni estas konvinkitaj, ke viaj membroj ŝatas aŭdi „fremdulon" kaj ke la temo „Laborista Esperantismo" estas sufiĉe interesa por garantii al vi sukcesan kunvenon. Ni almenaŭ zorgu, ke la esperantistoj komprenu sian propran movadon, kaj ne daŭre plendu, ke la membroj estas komencantoj, nekapablaj kompreni esperantan paroladon.

Direktu do vin al unu el jenaj gekdoj: Kdino H. Oudenhoven-Bishoff, Kanaalstraat 48III, A'dam; kdo A. Henstra, Herm. Gorterstr. 1, Arnhem; kdo M. A. Essenberg, Weidestr. 55¹, A'dam-O.; kdo H. A. v. Dijk, Trompstr. 54, Utrecht; kdo C. Coppens, Meermansstr. 60, R'dam-C.; kdo A. v. Schepen, De Sillestr. 274, Den Haag; kdo S. Hogenbirk, Gennestr. 24, Zwolle; kdo Bas Wels, 1e Wandeloorddwarsstr. 33, R'dam-N.

Volonte ni akceptas la helpon de aliaj *parolkapablaj* gekdoj, precipe en la nordo kaj sudo de Nederlando. Kaj kion intencas fari niaj flandraj amikoj?

Ĉiujn informojn donas B. Wels.

ONZE TAALRUBRIEKEN

ONDER LEIDING VAN G. J. DEGENKAMP, RIETSTRAAT 40, UTRECHT EN JAC. LEM JR., p. a. REDACTIE LE.

HET LIDWOORD VAN BEPAALDHEID.
(Vervolg van L E 15 Mei.)

3. Gevallen, waarin het lidwoord zowel gebruikt als weggelaten kan worden:

Voor windstreken; men zegt zowel: **la** *oriento,* **la** *nordo* enz., als: *oriento, nordo* enz.

Voor jaargetijden; zowel: **la** somero, **la** *vintro* enz., als :*somero, vintro* enz. Voor teg., verl. en toek. tijd: *tio okazos en estonteco* of: *en* **la** *estonteco, pasinteco* of: **la** *pasinteco.* Voor enkele andere voorbeelden zie men: „La Konsilanto", blz. 100!

Hieronder moet ik nog een geval noemen, waarin sommigen het lidwoord bezigen, terwijl anderen het als een nationale en overbodige vorm beschouwen en het alzo weglaten. Ik bedoel het lidwoord voor een bezittelijk voornaamwoord, waarbij geen zelfstandig naamwoord genoemd is als: *de mijne, de uwe, de zijne, de onze* enz. M. i. is hier het lidwoord wel op zijn plaats; zou men het niet gebruiken, dan bestaat de mogelijkheid, dat de zin anders zou worden opgevat. Zie b.v. het verschil in betekenis tussen:

Mi prenos mian libron; prenu vi vian (= neem gij er een van u — een onbepaald boek dus).
Mi prenos mian libron; prenu vi **la** *vian* (= neem gij het uwe — een bepaald boek dus).

★

TEGEN.

Hoewel het begrip *tegen* bijna steeds in meerdere of mindere mate in het woord zelf aanwezig is, wordt het toch lang niet altijd door het Esperanto-*kontraŭ* gedekt. *Tegen* heeft dus een veel ruimer zin dan *kontraŭ* en zijn betekenis strekt zich a. h. w. uit van *tegenaan* tot *ten opzichte van, tot, aan* en *op,* benevens *in ruil voor,* en moet dan ook als zodanig vertaald worden. Dit vervloeien van betekenis maakt het zoeken naar een gepaste vertaling soms heel moeilijk.

1. *Tegen* is *tegenaan* (*kontraŭ*) in:
De stoel staat tegen de muur= la seĝo staras kontraŭ la muro; de boeken staan tegen elkaar = la libroj staras unuj kontraŭ aliaj.
Duidelijkheidshalve — doch meestoverbodig — kan soms een richtings-**n** na *kontraŭ* gebruikt worden:
Met onweerstaanbare kracht wierpen de belegeraars zich tegen de stadspoort = kun nekontraŭstarebla forto la sieĝantoj sin ĵetis kontraŭ la urbopordegon .

2. *Tegen* is *in strijd met, tegenin, tegenop, tegenover,* (*kontraŭ*) in:
Batali, lukti, barakti, ludi kontraŭ; tegen de wind rijden = veturi kontraŭ la vento; tegen de stroom op roeien = remi kontraŭ la fluo; een kat tegen de haren in aaien = karesi katon kontraŭ la haroj; Kaïn verhief zich tegen zijn broeder = Kaïn leviĝis kontraŭ sia fratoj; tegen een voorstel stemmen = voĉdoni kontraŭ propono; tegen iemands belangen spreken = paroli kontraŭ ies interesoj; tegen wil en dank = vole nevole.

3. *Tegen* is *ten opzichte van* (*kontraŭ*) in:
Twee tegen een = du kontraŭ unu.

4. *Tegen* is *tot* of *aan* (*kontraŭ*) of *al*) in:
Tegen iemand blaffen = boji kontraŭ iu; tegen iemand spreken = paroli al iu; ik heb het tegen u = mi parolas al vi.

5. *Tegen* is ongeveer *in ruil voor* (*kontraŭ, por* of *en* met richtings-n) in:

Wapenen leveren tegen brandstoffen = liveri armilojn kontraŭ krudmaterialoj; tegen een gulden zend ik u een serie postzegels = kontraŭ (por) unu guldeno mi sendos al vi la serion da poŝtmarkoj; tegen de prijs van een gulden = kontraŭ (por) la prezo de unu guldeno; afgeven tegen kwitantie = liveri (transdoni) kontraŭ kvitanco; tegen drie procent = kontraŭ tri procentoj ;papier tegen zilver inwisselen = ŝanĝi paperan monon en arĝentan.

6. *Tegen* is *tot aan* of *ongeveer* (*ĝis* of *proksimume je*) in:
Tegen de morgen = ĝis (proksimume en) la mateno; tegen tien uur = ĝis la deka, proksimume je la deka.

7. *Tegen* is *vergeleken met* (*kontraŭ, kompare kun*) in:

Dat is nog niets tegen wat hij gedaan heeft = tio estas ankoraŭ nenio kontraŭ (kompare kun) tio, kion li faris; die volkeren leven onder een bewind, waartegen zij aan het turkse de voorkeur zouden geven = tiuj popoloj vivas sub regado, kontraŭ kiu ili preferus la turkan.

8. *Tegen* is *in verhouding tot* (*kontraŭ* of *eĉ*) in:

VOOR BEGINNERS

OVER CORRELATIEVEN. VII.

De correlatieven, uitgaande op *al,* duiden oorzaak of reden aan.
Als wij spreken over een niet nader aangegeven, dus onbepaalde reden, zeggen wij:
Ial = om de een of andere reden, ergens om.
Ial li ne kuraĝis paroli = *Om de een of andere reden* durfde hij niet te spreken.
Ĉu vi *ial* ruĝiĝas? = Bloost gij *ergens om?*
Als wij naar de reden vragen zeggen wij:
Kial = waarom, om welke reden, ter oorzake waarvan?
Kial ni lernis Esperanton? = Waarom hebben wij Esperanto geleerd?
Kial vi parolas ne pli laŭte, oni preskaŭ ne povas aŭdi vin = Waarom (om welke reden) spreekt gij niet luider, men kan u bijna niet verstaan.
Kial kan ook dienst doen als betrekkelijk voornaamwoord, wanneer het n.l. betrekking heeft op een antecedent, waarin een reden ligt vervat.
Nun vi scias la kaŭzon, *kial* mi lernis Esperanton = Nu weet gij de reden, *waarom* ik Esperanto leerde.
Door toevoeging van *o* kunnen wij van *kial* een zelfstandig naamwoord maken.
La *kialo* = het waarom, de reden.
Militisto devas obei la ordonon de sia superulo, ne demandante pri la *kialo.*
Een militair moet het bevel van zijn meerdere gehoorzamen, zonder te vragen naar het *waarom.*
Tial = daarom, om die reden.
Esperanto povas esti armilo en nia batalo por pli bona socio, *tial* mi lernis ĝin.
Esperanto kan een wapen zijn in onze strijd voor een betere samenleving, *daarom* heb ik het geleerd.
Tial mi ne plu vizitas lin.
Om die reden (*daarom*) bezoek ik hem niet meer.
Tial ke (ook wel *ĉar*) = omdat.
Tial ke li ofte mensogas, oni apenaŭ povas kredi lin.
Omdat hij vaak liegt, kan men hem ternauwernood geloven.
Ĉial = om elke reden, overal om.

Er waren twee vrouwen tegen een man = estis po du virinoj ĉe (kontraŭ) unu viro.
9. *Tegen* is *aan de buitenzijde van* (*sur*) in:
De spiegel hangt tegen de muur = la spegulo pendas sur la muro; tegen de deur kloppen = frapi sur la pordo.
Als bijwoord is *tegen* eveneens *kontrau:*
Wij hebben wind tegen = ni havas la venton kontraŭ ni; ik heb er niet op tegen = mi ne havas skrupulon kontraŭ tio.

Grammaticaal onregelmatige vormen zijn:
Tegen stemmen = voĉdoni kontraŭ (bijwoord); het voor en tegen = por kaj kontraŭ (zelfst. naamw.).
Tegen komt als voorvoegsel veelvuldig voor en wordt dan meestal ook met *kontraŭ* vertaald (*kontraŭagi, kontraŭparoli, kontraŭbatali* enz.); alleen in sommige vreemde woorden is het *anti* (*antipatia*).
Afleidingen van *kontraŭ* zijn:
Kontraŭe (daarentegen, integendeel), *kontraŭo* (het tegendeel), *kontraŭa* (tegengesteld), *kontraŭaĵo* (tegenstelling, tegendeel), *kontraŭeco* (tegendeel), *kontraŭi* (een tegenstelling vormen), *kontraŭulo* (tegenstander).
Nog enkele uitdrukkingen, die een vrije vertaling eisen:
Niet tegen reizen kunnen = ne povi elteni vojaĝon; iemand iets tegen maken = kaŭzi al iu naŭzon pro io; hij kan niet tegen zijn verlies = li ne povas toleri malgajnon; hij kan niet tegen pijn = li ne povas toleri (suferi) doloron; hij kan niet tegen vlees = li ne povas digesti viandon; dat staat mij tegen = tio naŭzas min.

Ekzistas homoj, kiuj *ĉial* ridas.
Er bestaan mensen, die *overal* om lachen.
Li *ĉial* koleras.
Hij wordt *overal* kwaad om.
Nenial = nergens om, om geen enkele reden.
Nenial mi prokrastos mian viziton.
Om geen enkele reden zal ik mijn bezoek uitstellen.
Neniam kaj *nenial* mi forlasos vin.
Nooit en *nergens* om zal ik u verlaten.
De correlatieven, uitgaande op *el* hebben betrekking op manier of wijze.
Iel li malkovris la sekreton.
Op een of andere wijze kwam hij achter het geheim.
Mi *iel* klopodis altiri lian atenton.
Ik probeerde *op een of andere wijze* zijn aandacht te trekken.
Kiel = hoe, op welke wijze.
Kiel vi scias tion? *Hoe* weet gij dat?
Kiel vi elparolas tiun vorton? = *Hoe* spreekt gij dat woord uit?
Kiel vi fartas? = *Hoe* maakt u het? *Hoe* gaat het met u?
Let wel, als *hoe* betekent hoedanig, dan wordt dit woord niet vertaald door *kiel,* maar door *kia.*
Hoe (bet. hoedanig) is het weer? *Kia* estas la vetero?
Hoe (bet. hoedanig) is het met uw gezondheid? *Kia* estas via sanstato?
Zoals (op de wijze als) het klokje thuis tikt, tikt het nergens, Tiel, *kiel* la horloĝo frapetas hejme, ĝi nenie frapetas.
Zij verzorgde hem *als* een moeder.
Ŝi flegis lin (tiel), kiel patrino.
Tiel = zo, op die wijze, aldus.
Tiel mi ne diris tion = *Zo* (op die wijze) heb ik het niet gezegd.
Ĝentila homo ne respondas *tiel* = Een beleefd mens antwoordt niet op die wijze.
Tiel estu! = *Zo* zij het!
Zodat = *tiel ke.*
Om *zo* te zeggen = Por *tiel* diri.
Ĉiel = op elke wijze, op alle manieren, alleszins.
Ĉiel mi klopodis komprenigi lin....
Op allerlei wijzen trachtte ik hem te doen begrijpen....
Tio estas *ĉiel* klarigebla.
Dat is *alleszins* te verklaren.
Neniel = op geen enkele wijze, op geen enkele manier, geenszins.
Mi *neniel* intencis tion.
Ik was dat *geenszins* van plan.
Mi *neniel* sukcesis forviŝi tiun makulon.
Op geen enkele wijze slaagde ik er in die vlek te verwijderen.
Zoals men weet, gebruiken wij *tiel kiel* ook bij de trappen van vergelijking.
Mi ne povas labori *tiel, kiel* li.
Ik kan niet werken *zoals* hij.
Li estas *tiel* forta, *kiel* mi.
Hij is *even* sterk, *als* ik.
Mia ĝardeno estas *tiel* granda, *kiel* la via.
Mijn tuin is *even* groot, *als* de uwe.
Wanneer de vergelijking een mate of graad betreft kan men in plaats van *tiel....kiel* ook *tiom.... kiom* gebruiken. Vaak is dit logischer, hoewel men *tiel....kiel* meer ziet gebruiken.
Li estas *tiom* forta, *kiom* mi.
Mia ĝardeno estas *tiom* granda, *kiom* la via.
Kiel (ook wel *kiom*) gebruikt men bij uitroepen van verbazing.
Kiel (*kiom*) grandioza estas la naturo!
Wat is de natuur groots!
Kiel (*kiom*) alta estas tiu monto!
Wat is die berg hoog!

—

TER VERTALING.

Waarom hebt gij uw les niet geleerd? Omdat ik alle woorden van buiten had geleerd, kon ik die oefening gemakkelijk maken. Zo moet gij die zin niet lezen („moet niet lezen" vertalen door aanvoegende wijs). Op allerlei wijzen trachtte ik de les duidelijk te maken (komprenebligi). Hoe maakt uw moeder het? Dat meisje lacht overal om. Hoe ontdekte hij dat geheim? Het regent, daarom neem ik een paraplui mee. Probeer op allerlei wijzen uw werk zo goed mogelijk te doen. Nu weet ik, waarom hij u niet groet. Mijn vrienden konden geenszins begrijpen, hoe gij van plan zijt dit werk te doen. Esperanto verenigt de verschillende volken, daarom propageren wij deze taal. Ik antwoordde niet, omdat ik u niet begreep. Tracht op enigerlei wijze zijn aandacht te trekken.

VERTALING VORIGE OEFENING.

Kiam vi komencis lerni Esperanton? Tuj kiam mia laboro (tasko) estos finita, mi venos por helpi vin. Antaŭ ol juĝi, oni devas scii. Mi neniam sciis, kiu li estas. Tiam li konvinkiĝis pri la utilo de Esperanto. Kiam li konvinkiĝis pri la utilo de Esperanto, li decidis lerni tiun lingvon. La tiamaj laborkondiĉoj estis tre malbonaj. Via ĉiama babilado tedas min. Tiun okazaĵon (okazintaĵon) mi neniam forgesos. Se vi venas kiel amiko, vi estas bonvena. Ĉu vi iam supozis, ke vi povas lerni ion ne farante klopodon por ĝi. Estu ĉiam helpema. Multaj fabeloj komenciĝas per: iam vivis.... Neniam forgesu mencii vian nomon kaj adreson sur viaj leteroj. Kiam vi ricevos tiun ĉi leteron, mi jam estos forvojaĝinta.

ALGEMENE NEDERLANDSE ESPERANTO EXAMEN-COMMISSIE.

De volgende examens voor Diploma A en B vinden plaats:

27 Juni	Utrecht
18 September	Goes
24 October	Deventer
7 November	Den Haag
20 November	Amsterdam

Aanmelding
geschiedt schriftelijk, uiterlijk 3 weken vóór het examen, bij de secretaresse-penningmeesteresse H. M. Mulder, adres: Zilvermeeuwstraat 29, Badhoevedorp bij Amsterdam.

LET OP: Het examen van 10 Juli te Middelburg vervalt. In plaats daarvan zal op 18 September een examen gehouden worden te Goes.

De kosten voor deelneming zijn:
Voor examen A f 6.—; voor examen B f 10.—. Voor hen, die lid zijn van een landelijke Esperanto-organisatie respectievelijk f 3.— en f 5.—; voor werkloze leden de helft; kinderen (tot 18 jaar) van leden betalen eveneens de helft.
Candidaten, die de eerste keer niet slagen, kunnen voor de helft van het examengeld binnen 1 jaar deelnemen aan een volgend examen. Prospectus gratis op aanvraag.

Mededeling.

Wegens vacantie van den verzorger, zal de rubriek „Voor beginners" in het Juli-nummer *niet* verschijnen.

IETS OVER ONZE BEGINNERS-CURSUSSEN.

De neiging op ons laatste congres om commissies in het leven te roepen voor alle mogelijke zaken, waarover men wel eens nader ingelicht wilde worden, werd schitterend aan de kaak gesteld, toen er van de bestuurstafel werd medegedeeld, dat er een hoed verloren was geraakt, waarop prompt de interruptie volgde: „Fondu Komitaton!", door de zaal met bulderend gelach beantwoord.

Gelukkig is het met die comité's nog al goed afgelopen. Het H.B. heeft ze keurig onder de tafel gewerkt. Wat mij persoonlijk verheugde, want mijn ervaring met comité's is niet zo erg aanmoedigend. En ik heb reden om aan te nemen, dat ons H.B. er precies eender over denkt.

Wat echter niet wegneemt, dat het van zeer veel nut kan zijn een zaak eens van verschillende kanten te bekijken.

Het voorstel Den Haag, om een commissie te benoemen, die zou onderzoeken welke de oorzaken zijn, dat onze cursussen elk jaar zo slinken, werd dan ook met grote meerderheid verworpen, maar de voorzitter zegde toe, dat de zaak in L E besproken kon worden.

De bedoeling van dit artikel is niet, om in den brede al de redenen en oorzaken uit te pluizen maar mijn standpunt uiteen te zetten, terwijl het vrij baan laat aan allen, die een andere mening hebben, daarover het hunne te zeggen.

Daar gaan we dan.

Onze studieboeken.

1. *Onze studieboeken zijn te moeilijk en geven voor een eerste cursus veel te veel van de grammatica.*

We moeten niet vergeten, dat de meeste onzer cursisten de schoolbanken al 10 of 20 jaar achter zich hebben. Van de schoolse kennis is dus niets meer over. We moeten eenvoudig beginnen met ze de allereerste beginselen der grammatica weer in te pompen: de voornaamste woordsoorten, de vervoeging van het werkwoord, bepalingen met en zonder voorzetsel, enz. enz. Intussen verwachten ze, dat we hun nog Esperanto leren bovendien. En voor dat alles is dan beschikbaar een tijdvak van een half jaar, 26 weken. Nia Lernolibro heeft 25 lessen, La Komencanto 26. Is dat niet wat veel van het goede? Nu geef ik grif toe, dat de grammatica niet duidelijker en bevattelijker omschreven kan worden dan Lem dat doet, maar zijn onze cursisten in staat dat alles te verwerken? Volgens mij absoluut niet. Ten eerste niet, omdat de stof te veelomvattend is, ten tweede, omdat ze geen tijd overhouden voor een deugdelijke repetitie, ten derde, omdat alles te snel moet gaan en de gemiddelde kop van Jan Boezeroen dat allemaal niet zo gauw kan bevatten.

Men vergete niet, dat de meeste van onze cursisten de hele dag gewerkt hebben en dat velen nauwelijks de tijd hebben gehad zich na hun werk behoorlijk te wassen, te verkleden, te eten, om nog op tijd op de cursus te zijn. Mogen wij van die mensen een zware geestelijke inspanning vragen voor dingen, waarin ze ten slotte maar weinig belang stellen? Ze komen toch niet om nederlands te leren? Het doel is Esperanto! O, ik weet het! Er zijn anderen, voor wie geen inspanning te veel is, maar procentsgewijs is dat aantal in onze cursussen gering, zodat het niet aangaat het peil onzer cursussen op hen in te stellen. Bovendien: Dat zijn in elk geval de blijvertjes en de bedoeling van dit artikel is niet om een weg te wijzen om de blijvers te behouden, doch de vraag is: hoe behouden we hun, die bij de gewone gang van zaken verdwijnen?

Het antwoord op die vraag moet dus wel luiden:

Maak het de beginnelingen gemakkelijk!

Bewaar gerust Nia Lernolibro en La Komencanto voor het tweede jaar. Daarmee is meteeen de moeilijke vraag, die alle jaren terugkeert, opgelost: Wat moeten we doen in onze voortgezette cursus?

Eigenlijk is nu de moeilijkheid verplaatst en komt de vraag: Wat moeten we dan doen in onze begincursus?

Ja, die vraag kwam een paar jaar geleden ook, toen er alleen nog maar Nia Lernolibro was, bij ons op. En natuurlijk gingen allereerst de gedachten uit naar de Csehmethode. Maar zelf slachtoffer van deze methode, luidde ons oordeel: „aardig, interessant, maar je leert er geen Esperanto". Voor ons heeft de Cseh-methode een paar geweldige bezwaren. Allereerst moet de cursusleider een artist zijn, dan kan het voor- en nazeggen op de duur niet bevredigen en verder wipt deze methode wat al te luchtig over de moeilijkheden heen, ten vierde geeft ze weer een te weinig aan grammatica, wat heel verklaarbaar is, daar de buitenlander geen begrip heeft van het nederlandse taal-eigen en ten slotte blijft alles te vluchtig, omdat alles voornamelijk is ingesteld op het oor, terwijl het oog bijna vergeten wordt. Voegen we daar dan nog bij, dat er geen systematische oefeningen worden gegeven, dan zal het ieder duidelijk zijn, dat hiervan voor de Esperantobeweging weinig resultaat is te verwachten, een conclusie, die met de practijk klopt.

We zochten dus iets anders. En ongeveer alles, wat er op het gebied van leerboeken zonder of met weinig grammatica was verschenen, is gekocht en ernstig bekeken. Maar steeds opnieuw luidde het oordeel: of onbeduidend, of ongeschikt, of flauw. Het zoeken was naar een boekje geestig van inhoud, keurig geïllustreerd met de grammatica er als het ware in verborgen, zodat de leider van de cursus er uit kon halen, dat hem zelf goed dacht. Daarnaast werd er van verlangd, dat het vooral gelegenheid zou geven om te spreken, met het dubbele doel de tongen los te maken èn ongezocht gelegenheid te hebben voor een goede uitspraak te zorgen.

U ziet, de eisen waren tamelijk hoog! Maar nadat we heel wat geld vruchteloos hadden uitgegeven, gelukte het ons de hand te leggen op een zweeds boekje — nu ook in het nederlands verschenen — dat aan bovengenoemde eigenschappen voldeed. We besloten er een proef mee te wagen. De doelstelling veranderde nu meteen: Niet meer de cursisten, kost wat het kost, Esperanto te leren, maar nu: Vermaak ze gedurende een paar uur per week met Esperanto, allicht dat ze er ondertussen wat van opsteken. (Deze manier van uitdrukken is iets overdreven, maar ze is gekozen, om goed het verschil tussen de twee methoden te demonstreren.)

En daarbij hebt ge, omdat ge bijna alleen Esperanto gebruikt, een prachtige gelegenheid om ze er enthousiast voor te maken. Maar zorg, dat de lessen gemakkelijk, afwisselend en interessant blijven! Geen gemakkelijke taak voor een cursusleider!

Het resultaat kan dan ook naar verhouding zijn. Van onze cursus verdween er maar één, wegens gebrek aan belangstelling, de anderen wegens verandering van woonplaats of werkzaamheden.

En nu weten we best, dat een ervaring van één winter niet het recht geeft om te zeggen: volg ons voorbeeld en het resultaat zal bij u hetzelfde zijn. Neen, dat is ook niet de bedoeling. Maar als ook anderen het eens proberen, is er de kans om tot een beter gefundeerd oordeel te komen.

Waarmee we aldus tot de slotsom komen: Onze leerboeken zijn te grammaticaal, te omvangrijk, te moeilijk vooral, geven te weinig gelegenheid tot spreken aan de cursisten, te weinig vrijheid van handelen voor den cursusleider, omdat de stof hem precies is voorgekauwd en hij alleen maar heeft te slikken.

De oefeningsstof.

2. *De oefeningsstof in onze studieboeken is veel te moeilijk, de kans om fouten te maken is veel te groot.*

Het is voor een leerling niet prettig werk terug te ontvangen, dat gelardeerd is met rode strepen, doorhalingen en toevoegingen. Het is ook niet erg aanmoedigend. Hij kwam immers op onze cursus uit belangstelling en met het doel om Esperanto te leren. Kan het dan op onze weg liggen, hem aan het verstand te brengen, dat Esperanto voor hem te moeilijk is? De eerste maal accepteert hij de strepen, de tweede maal is het onaangename gevoel, dat ze veroorzaken, sterker, de derde maal voelt hij zich niet meer thuis in ons midden, is bang, dat anderen hem voor dom zullen aanzien en — verdwijnt! Na hem volgen nummer 2, 3, enz.

Is dat hun schuld? Neen! niet helemaal! De fout ligt voor het grootste deel in het leerboek, dat ook in zijn oefeningen proberen moest, om fouten te voorkomen. Is niet het aankweken van zelfvertrouwen de gedachte: ik kan het ook, één van de voornaamste onderwijskundige en paedagogische regels? Vinden we niet allemaal datgene, wat we goed kunnen, prettig? En doen we dan verstandig in onze studieboeken in de oefeningen juist datgene te zetten, waarvan we veronderstellen, dat de leerling het niet zal kunnen en dus maar moet leren, door fouten te maken? Is dat nu de goede methode? Of is het niet honderdmaal beter het geval, waarom het gaat, kort, eenvoudig en klaar te behandelen, één voorbeeld of meerdere te geven en dan hetzelfde geval 20, 30 maal onder elkaar te zetten, zodat het er bij den nieuweling ingehamerd wordt? Waar is het leerboek, dat op die wijze probeert de fouten te voorkomen?

Dat wil weer niet zeggen, dat alle oefeningen gelijksoortig moeten zijn! Ook hier geldt: afwisseling is het geheim van het succes en het onderhoudt de belangstelling. Aanvuloefeningen, invuloefeningen, toepassen van voor- en achtervoegsels, aanvankelijk met één bepaald geval, later ter afwisseling met meer gevallen dooréén. Maar steeds zo, dat het doel blijft: oefeningen, die practisch zouder fouten gemaakt kunnen worden.

De grote vraag was nu: hoe komen we aan dergelijke oefeningen, want in ons boekje stonden practisch geen toepassingen. Opnieuw werden de meest bekende leerboeken aan een inspectie onderworpen, maar het resultaat viel niet mee, zodat we ten slotte maar zelf aan de arbeid getogen zijn, om te maken, wat we nodig hadden. Zit er in een oefening een bepaalde moeilijkheid, dan wijzen we daar vooraf op. Immers, het doel is: fouten voorkomen. Zo zetten we b.v. voor elke zin, waarin de letter *n* van de bepaling zonder voorzetsel gebruikt moet worden, een kruisje. Het zoeken van de goede plaats van dit lettertje blijft toch zeker moeilijk genoeg?

Als we de kern (onderwerp en gezegde samen) en de bepalingen uit de zin gaan zoeken, hebben we reeds in de oefening door kleine horizontale streepje al deze delen gescheiden, zodat we het dubbele voordeel bereiken, dat de leerling enige kijk krijgt op de bouw van een zin, weinig fouten maakt en toch nog genoeg moet uitkijken om kern en bepalingen niet verwisselen. Zelfs waarschuwen we aanvankelijk, als de kern niet voorop staat!

Het zou wel aardig zijn een paar lessen (elke les beslaat een kwarto- of folio vel!) hier af te drukken, maar ik vrees, dat onze redacteur alles behalve vriendelijk zou kijken.

Natuurlijk is momenteel het oefeningenmateriaal nog lang niet compleet, waarvan tijdsgebrek één der redenen was. En stellig zullen we het volgend jaar de cursus weer anders geven, dan we het dit jaar deden, maar voor mij staat vast, dat heel veel cursusleden, die nu na korte tijd verdwijnen en voor Esperanto voor goed verloren zijn, behouden zouden kunnen worden, wanneer ze waren behandeld naar wat ze *kunnen doen* en niet naar wat ze *moeten doen.* Een koopman behandelt zijn klanten toch ook met de nodige coulance en zijn wij, in onze begincursussen, eigenlijk ook geen kooplui in Esperanto, die ook hun klanten — in het belang onzer beweging — zo moeten behandelen, dat ze graag in onze winkel terugkeren?

Resumerende kom ik dus tot de volgende punten:

1. De straf grammaticale methode, zoals die in onze leerboeken is verwerkt, is alleen deugdelijk voor hen, die door het genieten van voortgezet onderwijs hun schoolse kennis nog niet helemaal kwijt zijn of deze gemakkelijk opfrissen, maar ze leren er niet mee spreken.

2. De Cseh-methode is in de practijk ondeugdelijk gebleken en voor arbeiders is ze te vluchtig.

3. De beste methode is een verbeterde Cseh-methode, waarbij het spreek-gedeelte wordt behouden, maar waarbij het oog ook zijn taak gaat vervullen. De geestigheid van het te gebruiken boek, de logische volgorde der moeilijkheden en de zuiverheid van taal moeten daarbij aan zeer hoge eisen voldoen. Alleen een artist is in staat zo'n boek te scheppen.

4. Van de grammatica kan men dan precies geven, dat men zelf wenst, want eis is, dat deze wel in het boek is verwerkt, dat alle gevallen er in voorkomen, maar dat aan den cursusleider is overgelaten er zelf uit te pikken wat hij geschikt acht, al is het wel aan te bevelen deze regels zo eenvoudig en beknopt mogelijk voor of na de les te vermelden. Dat spaart den cursusleiders wat werk uit.

5. Deze eenvoudige grammaticaregels zal hij dus moeten maken tot het geestelijk eigendom der cursisten.

6. Ter toepassing dezer regels heeft hij eenvoudige oefenstof nodig, die uitgaat van het standpunt: proberen de fouten te voorkomen.

7. Dit oefenmateriaal moet zo zijn, dat hetzelfde geval 10, 20, 30 keer achter elkaar onder het oog van de cursisten komt, zodat zij het bij het laatste geval kunnen dromen.
8. Elk nieuw geval eist dus een speciale oefening, terwijl het van groot nut is, na een paar lessen het vorige geval nog eens te repeteren, samen met andere soortgelijke.

9. Het oefeningsmateriaal zij zeer overvloedig, zodat de cursusleider kan uitkiezen datgene, wat hem voor zijn leerlingen het gunstigst lijkt.

10. Spreekoefeningen, aanvankelijk het gemeenschappelijk beantwoorden van vragen, later het hoofdelijk beantwoorden en nog later het met eigen woorden weergeven van de geestige verhaaltjes of leuke moppen uit het boekje vormen een belangrijk deel van deze methode. Men verwaarloze dit niet.

11. Al spoedig spreke men zelf zo veel mogelijk Esperanto en eise dit ook van de leerlingen.

Tot slot nog een opmerking, waarover we graag het oordeel van anderen horen.
Hoe denkt men er over de vertalingen ned.-Esperanto geheel weg te laten? Voor beginnerscursussen dan. Het doel is immers onze leerlingen zo ver te brengen, dat ze Esperanto spreken, wat ze het gemakkelijkst bereiken niet door eerst de zin in het nederlands te zeggen en dan in Esperanto over te zetten, maar door direct in Esperanto te denken. En is het nu wel juist, dat we hen op de éne wijze deze goede gewoonte proberen bij te brengen en hen onmiddellijk daarna de nederlandse zin onder de neus te duwen, om hen het pas geleerde: in Esperanto denken, weer af te wennen? Ik geloof dat het nog een concessie is aan de traditie, stammende uit de tijd, toen we frans, duits en engels leerden, en per sé ook uit het nederlands moesten vertalen.
En hiermee geef ik graag het woord aan een ander.
Haarlem. H. H. Suurmans.

Ĉe la foriro de nia redaktoro.

H. W. ALINGS

Tamen okazis tio, je kio k-do Alings jam en januaro pasinta preparis nin: li eksiĝis el la estraro. Nia plumo do ellasu tion, kio restis en ĝi, kiam li en la Genta Kongreso revenis de sia decido.
Naŭ jarojn Alings laboradis en la Federacia estraro. Naŭ jarojn ni laboradis kun li kaj kune ni travivis ĉiujn agrablaĵojn kaj malagrablaĵojn, ligitajn al niaj funkcioj. Dum tiu tempo ni havis la feliĉon vidi nian federacion senĉese kreskanta. Grandparte ni dankas tion al liaj optimismo kaj aktiveco. Liaj iniciatemo kaj laboremo donis novajn perspektivojn al nia organizo, preskaŭ mortanta, kiam li eniris la estraron. Ankaŭ la ĝenerala disvastiĝo de Esperanto en nia lingva regiono, multe dankas al k-do Alings, kies gazetarserva laboro grave kontribuis al tio, ke „la voĉo de la vokanto en la dezerto" fine atingis aŭskulton. Per siaj originalaj artikoloj „Even vastleggen" en la siatempa, tre ŝatata gazeto „Holanda Esperantisto" li montris, kiel oni povas utiligi okazintaĵojn el la praktika vivo por la propagando de Esperanto.
Baldaŭ post lia elektiĝo en la estraro ni fondis nian organon, kies redaktoro li fariĝis. Alings komprenis sian taskon ĵurnaliste kaj donis novan direkton al la redaktado de esperanta gazeto. Kvankam komprenante la grandan valoron de la Zamenhofa ideo por la interproksimiĝo de la nacioj, li ne dronis en malpraktika revado pri la „interna ideo", kiu laŭ la opinio de certaj „naivuloj", sola sufiĉas por ŝanĝi la mondon kaj fari el la homoj anĝelojn. Per L E li gvidis nian movadon laŭ la laborista esperantismo, tamen saĝe zorgante, ke ĝi ne izoliĝu for de la ceteraj branĉoj de la esperanta movado, pri kiuj li ĉiam detale informis la legantaron.
Liaj popagandaj artikoloj estas ĉiam trafaj kaj volonte legataj.
Dum la unuaj jaroj de sia estraraneco li estis ankaŭ sekretario kaj en tiu funkcio — peranto inter la sekcioj kaj la federacia estraro — li teksis la unuajn maŝojn de la poste pli kaj pli grandiĝanta reto de nia Federacio.
Kiel verkinto de l' konata „Zakwoordenboekje" li rikoltis grandan sukceson, ĉar en tre mallonga tempo ĉi tiu eldonaĵo populariĝis.

— — — — — — — — — — — —

Per nur kelkaj faktoj ni klopodis skizi al la legantoj de L E la laboron kaj signifon de k-do Alings por nia organizo. Kompreni tion plene povas, nur tiuj, kiuj dum multaj jaroj intime laboradis kun li.
Ĉiuj vortoj por esprimi nian dankon ŝajnas sensignifaj kaj ĉiuj donacoj bagatelaj, kompare al tio, kion la federacio ŝuldas al li. Sed ni estas certaj, ke ni plej bone rekompencos lin, imitante lian ekzemplon, laborante kiel li: senlace, persisteme, ofereme.... La Fed. Estraro.

Esperanto en Toerisme.

Meer en meer leert het toerisme het nut van een internationale taal begrijpen. Telkens vragen nieuwe gidsboekjes en foldertjes onze aandacht. Ook dit keer kunnen wij de uitgave van verschillende gidsen aankondigen. In de eerste plaats:

Gvidlibro pri Rio-de-Janeiro, (Gids voor Rio-de-Janeiro, hoofdstad van Brazilië, verschenen ter gelegenheid van het 9e Braziliaanse Esperanto-Congres, November 1936. Uitgegeven door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. 13 bladzijden tekst, 31 bladzijden met illustraties en een plattegrond. Aanvragen richte men aan Brazila Ligo Esperantista. Av. Marechal Floriano 212 Rio-de-Janeiro. Brazilo. — Verder:

Gvidfolieto pri la urbo Uusikaupunki (Finland); 4 bladz.; geïllustreerd. Kosteloos verkrijgbaar bij: Esperanto-Societo de Uusikaupunki, Finl.

Geïll. prospectus van Ljubljana, met een plattegrond van deze Joegoslavische stad. Smaakvol uitgevoerd. Dit is reeds de derde uitgave van de V.V.V. van Ljubljana. Kosteloos verkrijgbaar bij: Tujskopremet svet mesta Ljubljana, *Ljubljana,* Auerspergova palaĉa, Jugoslavio.

Nederlandse Esperantisten bezoekt Denemarken.

Neemt in groten getale deel aan de reis Nederland-Denemarken: 17—31 Juli a.s.! Reiskosten: Leeuwarden-Groningen-Bremen-Hamburg-Aarhus Fuglsó *en terug* bedragen slechts f 14.—.*)

Gereisd wordt per grote, luxe touringcar. Gelegenheid tot doorbrengen van uw vacantie in het „internacia marborda Esperanto-restadejo" te Fuglsó Mols (pensionprijs per etmaal per persoon 3 deense kronen = ongeveer f 1.20) of bij gastvrije Deense geestverwanten te logeren! Lage paskosten (gemeenschappelijk paspoort) Uw deense vrienden verwachten u! Zij verlangen kennis te maken met hun buitenlandse kameraden!

Vraagt spoedig toezending circulaire aan: G. H. M. Kat,
Spoorstraat 142, Leeuwarden.

*) Hier zou niets op tegen zijn, als men zich maar niet in Duitsland ophoudt. Red. L E.

Internaciaj Feriaj Esperanto-Kursoj en Helsingor.

Somero 1937.

31 julio—7 aŭgusto.

1. Perfektiga kurso. Por ĉiuj, kiuj deziras perfektiĝi kaj akiri parolekzercon en Esp. En ĉiuj kursoj estos parolata nur Esp.
2. Prepara kurso por a. Cseh-metodaj geinstruistoj; b. gvidantoj de daŭrigaj kaj perfektigaj kursoj; c. gvidantoj de infankursoj.

7 aŭgusto—14 aŭgusto.

1. Internacia Feria Semajno Esperantista kun prelegoj de pluraj diverslandaj eminentuloj, diskutoj, ekskursoj, festoj ktp.
2. Prepara kurso por a. Cseh-metodaj geinstruistoj; b. gvidantoj de daŭrigaj kaj perfektigaj kursoj; c. gvidantoj de infankursoj.
Pro la malalta dana monkurso tre malmultekosta ferio. Belega regiono. Eminentaj diverslandaj personoj prelegos kaj gvidos la kursojn. — Detala prospekto senpage havebla ĉe

S-ro L. Friis,
sekretario de Dana Esp.-Instituto,
Thyrasvej 15, Aabyhoj, Danlando.

Oproep!

Zo juist verscheen het eerste nummer van de tweede jaargang van „Ĉielarka Standardo" (Regenboog-Vaan), het internationaal coöperatieblad in Esperanto. Deze aflevering is voor een deel gewijd aan Nederland: in een artikel van 3 pagina's geeft G. P. de Bruin een beknopt overzicht van de coöperatieve beweging in ons land, toegelicht met cijfers, en met illustraties verlucht. De frontpagina is geheel ingenomen door een foto van het kantoor van de Centrale Bond van Nederlandse Verbruikscoöperaties. Verder bevat dit nummer een interessant artikel van Axel Gjçres „De toekomst van de internationale coöperatieve samenwerking" en een bijdrage van Dr. B. Jaeggi over „De coöperatieve idee en de tegenwoordige economie". In een feuilleton „Een visioen der toekomst" geeft Joan Zawada, de hoofdredacteur, een beeld van de idealen der coöperatieve beweging, terwijl een „Coöperatieve Kroniek" en enkele andere rubrieken de overige inhoud van dit nummer uitmaken.

„Ĉielarka Standardo", dat wordt uitgegeven door de coöperatieve uitgeverij „Epolnota Pracy" (Gemeenschap van de Arbeid) te Warschau, stelt zich ten doel: 1. het coöperativisme te propageren onder de esperantisen; 2. het Esperanto te verbreiden onder de coöperatoren; 3. door middel van Esperanto de uitwisseling van ideën en ervaringen onder de coöperatoren van verschillende landen te bevorderen.

Tot medewerkers van „Ĉielarka Standardo" behoren een dertigtal actieve esperantist-coöperatoren, o.a. uit Amerika, Engeland, Estland, Frankrijk, Japan, Nederland, Roemenië, IJsland en Zwitserland, terwijl pl.m. 200 esperantist-coöperatoren uit 32 verschillende landen van hun belangstelling voor dit blad hebben blijk gegeven.

Aangezien het voortbestaan van „Ĉielarka Standardo" èn voor de coöperatieve, èn voor de Esperanto-beweging van grote betekenis mag worden geacht, doen uitgeefster en redactie een beroep op alle coöperatoren en coöperatieve organisaties, op alle esperantisten en Esperanto-organisaties, om door een abonnement dit werkelijk internationale orgaan te steunen. Men zende daarvoor f 2.75 aan den vertegenwoordiger, G. P. de Bruin, Preangerstraat 35, Enschede, Postrekening 142615, waar ook proefnummers verkrijgbaar zijn.

„Popola Fronto".

Ondanks de vele moeilijkheden, die wij bij de uitgave van de Nederlandse „Popola Fronto" ondervonden, zijn wij er ten slotte toch in geslaagd het eerste nummer uit te geven. Aan alle secties van de FLE, verenigingen en naar verschillende particuliere personen hebben wij een proefex. gezonden. Met nadruk vragen wij de afd.besturen der FLE hun medewerking te willen geven.

In een dertiental plaatsen hebben we nu reeds medewerkers; wacht niet langer en geef u op aan H. J. Nieuwenhuizen. Geldelijke bijdragen kunnen worden gezonden aan P. v. d. Plank, v. Speyckstr. 48, Amsterdam West, Gironr. 245542.

Men vrage een proefnummer aan met insluiting van 5 cents aan postzegels, bij „Popola Fronto", Loosduinseweg 179, den Haag.

Voor Spanje en Esp. aan de slag!

Postbus O. 50 Amsterdam (o.)
Postgiro 111278

Maakt propaganda !

Nu het zonnige weer ons naar buiten lokt en wij de fiets weer gaan gebruiken, bevestige men daaraan een *Esperanto-embleem.*

Wij leveren:

Fietswimpels met of zonder rode rand, per stuk .... 25 cent.

„Reflektoroj", groene ster voor achter op het spatbord ...... 35 cent

Aluminium groene ster, te bevestigen vóór op de fiets ...... 45 cent

Voor ieders smaak en ieders beurs!

Een moeilijk probleem

voor de afdelingen is nog steeds de leden èn nuttig èn aangenaam bezig te houden. Toch zijn er reeds vele mogelijkheden, zoals:
Zang — Ni Kantu, 96 pag. 25 cent.
Spel — Kvartetludo van „Onklo Vilhelmo" .... 30 cent.
Eenvoudige leesstof — „Unuaj Paŝoj en Nova Mondo", 5 geïll. leesboekjes, 55 cent per serie, 12½ cent per stuk.

En onze nieuwste aanwinst:

Post la Kurso.

In prettige leesstof (anecdotes en korte vertelsels) wordt het geleerde nog eens herhaald onder het motto: „Kiu ripetas abunde, tiu lernas plej funde". Een onmisbaar boekje. 88 p. Prijs f 0.60, gecart. f 0.75.

In 2 weken tijds verkochten wij 600 exemplaren! Bestellingen aan: Libro-Servo F L E, Postbus O-50, Amsterdam Oost, Postgiro 111278.

Op bovenstaande uitgaven hebben de afdelingen 20% korting.

Ingezonden.

S.E.L.N. in staat van zelfbeschuldiging.

In „Libereco", orgaan van SELN, komt de volgende zinsnede voor: „Elke samenwerking met neutrale Esperanto-organisaties wordt geweigerd zo lang onze kameraden in fascistische landen alle mogelijke kwellingen, terreur en tegenwerking ondervinden, ook van de zijde van esperantisten. Wij wijzen samenwerking af met organisaties, die in de terreurlanden propaganda voeren en er zelfs bij voorkeur hun congressen schijnen te houden.
Samenwerking met hen zouden wij beschouwen als verraad aan onze kameraden".
Dit besluit werd genomen te Brussel op 13 September 1936 naar aanleiding van een brief, gezonden aan ISE, ten einde samenwerking te verkrijgen in de propaganda voor Esperanto in de school. ISE bedankte echter voor deze samenwerking. SELN ging voor de volle 100% accoord met dit besluit.
Enige maanden later echter neemt SELN zitting in een comité dat ten doel heeft het 50-jarig jubileum van Esperanto te vieren, in welk comité alle de te Amsterdam bestaande organisaties vertegenwoordigd zouden zijn.
Dus klaagt SELN zichzelf aan van verraad! A. van Praag.

Ons Radio-programma voor Juni-Juli. Uitzending door de VARA.

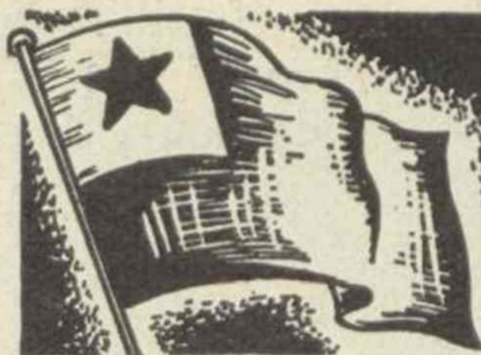
Op *Zaterdag 12 Juni* zingt Jo Hekkert-Van Eysden enige Esperantoliedjes uit „Ni Kantu". Programma:

„La Espero", gramofoonplaat.
La Praktiko, Cath. Roskes-Dirksen pag. 59
Tik e tik e tok .... „ 46
Ŝia Nepo, Manna de Wijs-Mouton „ 85
Ventegoj hurlu ĉirkaŭ ni Schubert „ 45
En Majo .... „ 81
Federacia Kanto.

26 Juni spreekt k-dino Koch-Koopal over: „Vóór vijftig jaar".
10 Juli spreekt G. J. Degenkamp over: „De Esperanto-literatuur gedurende 50 jaren".
24 Juli verzorgen wij een uitzending gedurende *een heel uur*, ter herdenking van het 50-jarig bestaan van Esperanto. In het programma komt o. a. voor een korte toespraak van Lidia Zamenhof.
Volledig programma in het volgend nummer van L E.

Sciigoj al la infan-kursgvidantoj.

Sabaton la 29an de Majo 1937, kunvenis en Roterdamo, la Fed.-estraro kun la Infankomitato.
Post interparolado akceptiĝis projekto, kompilita de la IK, kaj el kies enhavo ni ĉi kune ion publikigas.
Decidiĝis i. a. fondi Korespondcentrejon por la junularo. Ofte ankoraŭ montriĝas, ke la infanoj ne disponas pri korespondadresoj, kaj se ili tamen havas, la petinto kelkfoje ne respondas, per tio seniluziiginta la korespondemuleton. Ĉiu infano, kiu bezonas korespondadreson, sendu sian leteron al subskribinto, kiu zorgos pri la ekspedo al iu enlanda aŭ eksterlanda esperantisteto. Necesas, ke krom la afrankkostoj, enfermi poŝtmarkon destinitan por la ekspedo. Se la kursgvidanto kolektive aranĝos tion, tiam oni pagas pli maltaltan afrankoston. Per la enlanda interkorespondado ni supozas jam iom ligi kaj interkonatigi la esperantistetoj el nia lando, inter si.
Dua sciigo estas, ke ĉiu kolektanteto de poŝtmarkoj, povas peti al la sama adreso kvanteton. Tion ili faru per ilustritaj kartoj, fotoj, ktp. Nepre ili skribu kaj petu esperantlingve, aldonante aĝon, sekson, kurson ktp. Tiujn ensendotaĵojn ni uzos por ekspozici-materialo.
Gekdoj, bonvolu doni vian plenan kunlaboron, instigu viajn infanojn direkti sin al ni.
Krom tio vi informu nin pri viaj spertoj, aranĝoj, donu informojn pri eksterlanda laboro al vi konata, instruado, korespondadresoj ktp. Reciproke ni helpos vin per spertoj de aliaj. Interrilatu kun ni, por ke nia laboro ne estu vana.
Adreso Korespondcentrejo estas W. Borsje, Multatulistraat 29-Rotterdam (West.)

MEDEDELINGEN VAN HET FEDERATIE BESTUUR

Sekretariaat: Postbus W. 6, Amsterdam (West) - Administratie: Postbus O. 50; Postgiro Amsterdam Nummer 144698, Libro-Servo: Postbus O. 50, Amsterdam (O.), Postgiro Amsterdam Nummer 111278

Nieuwe afdelingen.

De allernieuwste loten aan de Federatiestam zijn de volgende afdn: R'dam XVI, Hoogezand, Brunssum, Tilburg.
Dat zij spoedig tot stevige, vruchtdragende takken mogen gedijen.

—

Eksiĝo en la Federacio-estraro.

Kvankam mia decido, konigita antaŭ la Genta kongreso, ke mi ne reakceptus kandidatigon por la Federacio-estraro, estis firma, mi tamen denove elektigis min en la Federacio-estraron kaj kiel redaktoron de la Laborista Esperantisto.
Ne estas facile lasi la laborojn, kiujn mi tiom ŝatas kaj tiom da jaroj fervore kaj laŭeble faris en la intereso de nia movado, ne malplej por la bono de la laborista movado.
Montriĝis tamen, ke la kialoj, kiuj antaŭ la kongreso decidigis min ne plu partopreni en la gvidado de la Federacio, ne malaperis.
Tial mi do nun sentis min devigita eksiĝi el la Federacio-estraro, sekve de kio mi do ankaŭ ne plu funkcios kiel redaktoro de la Laborista Esperantisto.

H. W. Alings.

—

Van de administratie.

Afdelingsecretarissen opgelet!
De 14e worden de ledenlijsten aan alle — ook de nieuwe — afdelingen toegezonden. Wanneer dus de 16e geen of te weinig lijsten zijn ontvangen, melde men dit *onmiddellijk* aan Postbus O-50, waaraan men *alle mededelingen* moet zenden bereffende de ledenadministratie.

Aan alle nieuwe leden die bij ons binnengekomen zijn vóór 29 Mei is Sennaciulo gezonden. Zij, die dit orgaan niet hebben ontvangen, melden dit ons *terstond*.

—

Gratis Propagandamateriaal !

Nu is het tijd om nieuwe leden te winnen! De cursussen zijn afgelopen en op besturen en cursusleiders rust de plicht deze mensen de weg naar de Federatie te wijzen.
Natuurlijk staat het persoonlijke woord vooraan. Maar daarnaast kan ook schriftelijk werk aanvullend werken.
Een goede propaganda voor de Fed. is ons orgaan L E. Vele cursisten hebben ons blad in de afgelopen winter regelmatig ontvangen, maar vele anderen kennen ons blad nog niet. Van het April -en Meinummer van L E hebben wij nog een aantal over, dat we gaarne ter beschikking stellen van afdelingen en cursusleiders.
Men zende een briefkaartje aan: Postbus O-50, Amsterdam Oost, met opgave van verlangd materiaal.
Zorg dat wij te kort komen!

—

Redactie L E.

Daar dit nummer goeddeels nog door kdo H. W. Alings is samengesteld, maar hij geen redacteur meer is, heeft hij deze keer de door hem geschreven artikelen ondertekend.

—

Volgend L E

verschijnt 10 Juli. Copie moet uiterlijk 30 Juni in ons bezit zijn.

Uitslagen van het examen

van de Algemene Nederlandse Esperanto Examen Commissie, gehouden op 6 Mei te Leeuwarden. Aangemeld 29 candidaten.

Opgekomen voor diploma A 27 candidaten, geslaagd 17, n.l:

W. G. Apol, R. van Kempen, T. Puister, H. Vortman, K. van der Wal, allen te Groningen; J. van der Groot, P. A. Walstra, J. Tjepkema, allen te Huizum; P. Groen te 's Meer bij Heerenveen; Sj. Baarda te Blessum; G. Zijlstra te Hardegarijp; J. A. van der Veen, Van der Veen-DeVries en G. de Bruin te Leeuwarden; W. Hemminga te Britswerd; T. P. Tiemersma te Franeker; Chr. van Zandbergen te Scharsterberg bij Joure.

Opgekomen voor diploma B 2 candidaten, geslaagd 2, n.l.:

G. van der Heide te Joure en G. van Dijk te Rauwerd (Fr.)

Nog eens Kees Pruis.

Dat wij in Kees Pruis een niet genoeg te waarderen medestander bezitten bleek mij heden weer, Zaterdagavond 5 Juni. De radio staat aan en plots bij een praatje van den conferencier bekende klanken. Onder bekende klanken niet te verstaan nederlandse maar esperanto-woorden. De conferencier was Kees Pruis en alsof hij zich vergiste sprak hij op een ogenblik zijn publiek in het Esperanto toe. Bravo Kees Pruis!

H. W. A.

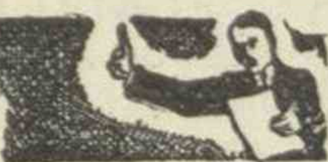
Korekto.

Al la abonantoj de „La Vojo".
Spite al mia atentemo aperis ĝena eraro en la junia numero sur paĝo 2a. Bonvolu *korekti* ĝin kaj *instigi* ankaŭ *la infanojn* fari la samon.
Devas esti:

| 6 6 1 6 | 6 5
i-u ĝar-de-no

Redakcio de „La Vojo".

DISTRIKTS MEDEDELINGEN

DISTRICT AMSTERDAM.
Secr.: Solostraat 19 (O.)

Zaterdag 19 Juni, 's avonds om half 8, verzamelen zich de nachtwandelaars bij de Hartveldsche Brug, eind Middenweg. Om 10 uur zijn we dan in Huizen bij kdino Slootweg, vanwaar om half twaalf vertrokken wordt voor de gemeenschappelijke wandeling.
De deelnemerskaarten voor de excursie per Alkmaar Packet op Zondag 4 Juli naar Schoorl zijn reeds in de afdelingen. Zorg dus dat u er bij bent!

DISTRICT GELDERLAND.
Secr.: Bremstraat 50, Arnhem.

Zondag 20 Juni a.s. vindt te Zutfen onze districtsjaarvergadering plaats. Zeer belangrijke punten staan op de agenda. Alle leden van het district verzoeken wij te komen naar deze, voor onze provincie zo unieke gebeurtenis. Zaterdag tevoren belegt afd. Zutfen een begroetingsavond.
Kan men Zaterdagavond niet komen, kom dan in elk geval Zondag, kan men Zondags niet van huis, geniet dan mee van de Zaterdagavond, maar.... kom!
Overnachten in tenten. Afd. Zutfen zal u gaarne een plaats verschaffen, mits u zich bijtijds aanmeldt (secr.: H. W. Altena, Staringstraat 36, Zutfen): kosten f 0.20. Voor Zondag brood meenemen.
De begroetingsavond vindt plaats in „De Hoop", Oude Want, Zutfen, de jaarvergadering op het terrein van de Zutfense Bestuurdersbond te Eefde.
Ook niet-leden van het district zijn welkom.
J. W. Saaltink.

DISTRICT NOORD-HOLLAND.
Secr.: Munnikeweg 50, Beverwijk.

Om van te smullen!

Op Zaterdag 19 Juni een nachtwandeling in Huizen. Samenkomst 's avonds 10 uur bij k-dino D. Slootweg, Driftweg 87, Huizen. Gezellig samenzijn tot pl. m. 11.30 uur; daarna wandeling van circa 2½ uur. Na afloop gelegenheid tot thee- of koffiedrinken bij k-dino Slootweg. Voor brood zorge men zelf.

Op Zaterdag 19 Juni een nachtwandeling in Heiloo. Samenkomst 's avonds 9 uur in „Sportgebouw", Holleweg, Heiloo. Gezellig samenzijn tot 12 uur; daarna wandeling van pl. m. 3 uur. Na afloop eveneens gelegenheid tot thee- of koffiedrinken. Voor rustpozen wordt gezorgd.

Zondag 4 Juli grootse meeting te Schoorl. Per „Alkmaar Packet" van Amsterdam. Kosten f 0.95 voor werkenden, f 0.55 voor werklozen en kinderen. Voor hen, die geen gebruik maken van de vervoergelegenheden van het district gelden de prijzen resp. f 0.50 en f 0.25.
Kaarten bestellen (gelijktijdig betalen) bij k-do L. J. Spaarenberg, Groenendaalstr. 10, Amsterdam W., gironr 255287.

Men neme er goede nota van dat we *na 19 Juni niet meer kunnen instaan* voor het verkrijgen van kaarten. Verschillende afdelingen hebben reeds een aantal in voorverkoop ontvangen.

DISTRICT UTRECHT. (Urba.)
Secr.: Nic. Ruichaverstraat 83 ba.

Lundon la 24an de majo ni fondis la urban distrikton. La distrikto konsistas el la k-doj R. H. Knip, prez., Th. G. v. Schaik, sekr.-kasisto, P. v. d. Steen, 2a sekr., J. Lammers kaj J. de Vos, estraranoj. K-do De Vos prizorgos la bibliotekon el kiu la membroj povas prunti libron ĉiudimanĉe de la deka ĝis la dekdua ĉe li hejme. Adreso: J. de Vos, v. Wijkstr. 1.
Th. G. v. Schaik, Sekr.

AFD. A'DAM I. A.L.S.E.
Sekr.: Van Helt Stocadestraat 27¹.

1907 **1937**

Aan de gemembroj van ALSE.
Nog 5 maanden resten ons voor het 30-jarig jubileum onzer afdeling. Voor een beperkt aantal leden schijnt het een luxe geregeld de klubavonden te bezoeken.
Met het oog op het *spreekkoor* en ons *jubileumlied* verzoeken wij met klem deel te nemen aan ons Octoberwerk. Laten de leden toch allen er goed van doordrongen zijn, dat de grote zaal van „Bellevue" reeds gehuurd is. Reeds nu begint de penningmeester reikhalzend uit te zien naar uw prikkaart. Indien hij vol is geeft hem dan terug met het bedrag, zo niet, tracht hem dan alsnog te vullen. Officiële datum van teruggave zal nog nader worden bekend gemaakt.
30 October a.s. wordt een *knalavond.* Het bestuur verwacht *1100* bezoekers. Van enkele leden mochten wij reeds een aardig geschenk ontvangen voor de *tombola.*
Maakt 30 October bekend in uw kring!
Komt allen ter conversatie!
Gebruikt uw prikkaart.
B. S. Hessels, secr.

AFD. ARNHEM. „Fidu la estonton."
Secr.: Rosendaalschestraat 486.

La 12an de Majo okazis ĉe ni propagandvespero en la ĝardenkonstruaĵo de „Opbouw". Ni povas esti tre kontentaj pri la sukceso, la salono estis tro malgranda.
Nia kanthoro kantis, la infangrupo kantis kaj deklamis, kelkaj gekursanoj de la komenckurso faris dialogojn kaj nia prezidanto parolis.
Ni tre ĝojis pri la grandnombra ĉeestado de geanoj el sekcio Nijmegen. Eĉ el Zutfen venis du kamaradoj.
Gekdoj, ni ankaŭ somere kunvenos ĉiun merkredon en „Ons Huis". Ne forgesu tion!
La geanoj, kiuj ankoraŭ ne anoncis sin por partopreno al la distrikta jarkunveno en Zutfen, faru tion kiel eble plej baldaŭ ĉe la sekretario! Ni grandnombre devas esti reprezentotaj.
P. Rosseel.

AFD. BREDA.
Secr.: Sikkelstraat 48.

La 2an de Majo okazis nia jarkunveno, ĝi estis vizitata de 15 anoj.
Pro reelektado la estraro estas jena: sro. W. Feskens, prez.; sro J. Bosman; 2a prez.; f-ino A. Wijnhoven, kas.; P. Vreydenberger, sekr., 2a sekr.
Ankaŭ estis priparolata la farota propaganda dum la Vara-festo.
La prez. fermis la kunvenon, instigante nin forte labori en la estonteco.
P. Vreydenberger, sekr.

AFD. ENSCHEDE.
Secr.: Penninkstraat 14.

Woensdag 12 Mei konden wij 8 nieuwe gekdoj begroeten die een cursus volgden van onze afdeling en VVVO.
Zoals reeds verleden jaar gebeurde, organiseerden de Twentse afdelingen in Hengelo een interfratiĝvesperon. Hoewel de zaal maar matig bezet was, ging het toch gezellig toe.
Het programma werd afgewerkt met dansen, voordrachten, een toneelstukje, ook werd thee of koffie met een gebakje beschikbaar gesteld voor ieder bezoeker.
Op 3 en 4 Juli vindt te Almelo (Krikkenhaar) de excursie plaats van district Overijsel.
Verder werd reeds met een autobusverhuurder gesproken over de kosten van een rit naar het SAT-congres in Rotterdam.
Bij een deelname van 20 personen zijn de kosten 3 gulden per persoon. Diegene, die wenst deel te nemen, gelieve zich zo spoedig mogelijk op te geven.

AFD. DEN HAAG IX.
Secr.: Damasstraat 69.

La 13an de majo okazis nia kursfinvespero. Kdo A. Sloof, prez. de la Prop. Kom., malfermis la kunvenon kaj tutkore bonvenigis la ĉeestantojn. Li atentigis ilin, ke ili nun estas en nia propra domo, la rezulto de nia organizita loterio. Kdo J. Schenkel rakontis kelkajn anekdotojn. La vespero estis granda sukceso ĉar *45 gekamaradoj* anoncis sin kiel anon. Nun ni posedas propran domon, ni ĉiuj forte laboru por konservadi ĝin, ĉiam aĉetu la sigelojn po 2½ cendoj. La tirado de nia loterio okazis. Sro. J. W. Esmeyer, prez. de la sindikato de Fervoj- kaj Trampersonaro estis tiel bonvola tiri la numeron, kiu estas 2144. La kd(in)o, kiu posedas ĉi tiun numeron estas la gajnant(in)o. Chr. Sekeris.

AFD. DEN HELDER.
Secr.: Wilhelminastraat 70.

Op 2 Juni hielden we onze jaarvergadering. Het bestuur is als volgt samengesteld: kdo Schouwvlieger, voorz.; kdo. Helfensteijn, secr.; kdino Van Waardenburg-Appel, penningm.; kdo Bezem, Libro-Servo en kdo Braakensiek, cursusleider, enz. We verhoogden met ingang van 1 Juli de contributie met 2½ cent per week. Bezoekt trouw onze vergaderingen, iedere Woensdagavond, Dijkstraat 49 a. Neemt deel aan de autobustocht naar Schoorl. (f 0.95, werklozen f 0.55). Opgeven voor 18 Juni bij den secretaris. W. Helfensteijn, secr.

AFD. HILVERSUM.
Sekr.: Rigelstraat 24.

La 11an de Majo la elementa kurso finiĝis. Pro tio ni aranĝis festvesperon en salono Tivoli.
Kdino De Vries faris belan flagon por nia sekcio kaj havigis ĝin al la estraro per kelkaj konvenaj vortoj. Kdo Spijker dankis ŝin por la multega laboro.
Sro. Jungius alparolis la lernintojn kaj instigis ilin aliĝi al la Federacio. Kdo v. d. Brink donacis al sro. Jungius nome de la lernintoj la libron „Rembrand la Magiisto". Kdo Monnikendam paroladis pri la utilo de Esperanto, kaj kdo O. de Vries pri la Esp.-movado. Kdino De Vries kantis kelkajn esp.-himnojn akompanita per la gitaro de sia edzo kaj kdo Kleian deklamis.
Poste lumbildoj el ricevitaj korespondaĵoj. Ni enskribis 5 novajn membrojn. Niaj konversaciaj vesperoj ankoraŭ okazos ĉiun ĵaŭdon en lernejo Langgewenst 3. Ĉeestis 23 membroj. O. de Vries.

AFD. HOORN.

Jaŭdon la 22an de Aprilo okazis nia kursfinvespero. Ĉeestis proksimume 30 personoj. Kantis, deklamis kaj parolis por ni, la prezidanto de nia distrikto, kdo Van der Starre, kiu amuze okupis la ĉeestintojn dum pli ol tri horoj.
Ni inaŭguris la novan flagon, kiun projektis nia prezidanto kdo Verschuure kaj kiun faris nia kasistino kdino Van Roon. La bastonon faris kdo Schenkel.
La kursgvidinton la gekursanoj honoris per libro. Anoncis sin sep novaj gekursanoj.
H. v. d. Berg, secr.

AFD. KOOG-ZAANDIJK.
Secr.: Tulpstraat 33, Koog aan de Zaan.

La kvina jarkunveno okazis la 11an de Majo, vizitita de 14 anoj. La raportojn kaj estraragadon ni unuanime aprobis. Post eksiĝo de nia prezidanto kaj nia sekretario, kdoj Kries kaj Doeven estis elektataj kiel estraranoj, kdo Kries prez.; kdo v. Heiningen, vic-prez.; kdo J. Groenescheij, sekr.; kdo Doeven, 2a sekr. kaj kdino Harshagen-Put, kasistino. J. Groenescheij.

AFD. LEIDEN.

Secr.: Kanaalstraat 7.

La nuna estraro de nia sekcio, elektita je la jarkunveno, okazinta la 12an de Marto, ekzistas el la jenaj personoj:
Kdo J. J. Barendse, Weverstr. 27, 1a prez.; kdo S. Serdijn, Kanaalstraat 7, 1a sekr.; kdo G. Carton, Celebesstraat 1, kasisto; kdo St. Klepke, Ambonstraat 10, 2a prez.; Kdo Franke, Sumatrastraat 94 a, 2a sekr.
La lastaj monatoj ĉiu povis rimarki, ke io sanĝiĝis en la sekcio. La malbona sfero, kiu regis la antaŭan jaron inter la membraro, malaperis kaj nuntempe la kunvenoj ree estas intimecaj.
En Marto 2 kdoj el ni prelegis por ni. Plue nia sekcio organizis traduk-konkurson inter la membraro. 16 anoj partoprenis.

S. Serdijn, secr.

AFD. ROTTERDAM II.

Okaze de la kursfiniĝo ni aranĝis la 15an de majo festvesperon.
Ĉeestis pli ol 300 personoj. Ĥoreto el la infankursanoj kantis, estis violonludado, dancistino kaj teatraĵo. La kantisto, kaj la geludintoj en la teatraĵo estas geanoj de nia sekcio. Ĉiuj havis multe da sukceso, precipe la infanĥoreto. La teatraĵeto, verkita de kdo Bas Wels, nomiĝas „Esperanto kaj klasbatalo". Kelkaj kursanoj per flua Esperanto dankis siajn kursgvidintojn kaj donacis memoraĵojn. Bela momento estis, kiam kantistineto donacis florojn al la gvidintino de la ĥoreto. Post komuna kantado, la prezidanto, instiginte la novajn gekdojn regule viziti niajn konversaciajn vesperojn kaj kunvenojn, fermis ĉi tiun belege sukcesintan vesperon.

A. Robijns, secr.

AFD. UTRECHT II.

Secr.: Koppestokstraat 37.

Jaŭdon la 13an de majo nia sekcio okazigis sian jarkunvenon. La raportojn de la sekr. kaj kasisto oni aprobis. Laŭ la regularo la sekr. kaj kelkaj estraranoj devis eksiĝi. Ili tamen estas reelektitaj. Krom tio estas elektita 5a estrarano. La estraro konsistas el k-doj Degenkamp, prez., Knip, sekr., Swartjes, kasisto, De Boer, 2a sekr., kaj v. Schaik, estrarano. Por la Libro-Servo oni elektis k-dinon Knip-Schuurman.

R. H. Knip, sekr.

AFD. WESTZAAN. „Zamenhof."

Sekr.: G. 47.

La 26an de Majo okazis membro-kunveno. Ni decidis okazigi dum la somero ĉiumonate konversacian vesperon, kiun la kursgvidinto promesis gvidi. Ni kuraĝas aserti, ke ili certe fariĝos agrablaj kaj lernigaj. Ankaŭ ni parolis pri plenaera propaganda vespero. Por plenigi tian vesperon ni petas la helpon de ĉiuj gemembroj kaj kunlaboron de anoj el diversaj najbaraj sekcioj. Baldaŭ okazos nia jarkunveno. Do, kdoj, pripensu jam planojn, por ke ni dum nia jarkunveno povu decidi kiamaniere aranĝi la estontan vesperon. Kiam kelkaj el vi scias iun ajn rimedon por agrabligi ĝin informu jam la estraron.
Al la ekzameno en Amsterdam partoprenis 8 el niaj gemembroj, kiam ili sukcesis (ni esperu tion) ni certe havos kialon por iomete festi nian prosperon.

T. Brink-Blomberg, sekr.-ino.

AFD. WORMERVEER.

Sekr.: Noorddijk 66.

La 10an de majo okazis nia jarkunveno. 19 membroj, 5 junulmembroj kaj 3 gastoj vizitis ĝin. Trio el nia grupo muzikadis. Nia estraro ŝanĝiĝis kdo M. Zwart, prez.; kdo L. v. d. Berg, dua prez.; kdino L. Bruijn-Bas, kdo M. Hartman, dua sekr.; kdino A. de Groot, kas.;
Corrie Uitslager kaj Trientje Bruijn enspezos la kotizon de la malfidelaj membroj.
La 31an de majo kdo Bruckenberger paroladis por ni kaj niaj kursanoj. Ĉiulunde ni kunvenos; se estas bela vetero ni promenados kun la gekdoj de sekcio Assendelft. Se estas varmege ni boatveturos al la Zwet kaj naĝos.

L. Bruijn-Bas.

AFD. ZAANDAM.

Secr.: Prins Hendrikstraat 39.

La kunveno, kiun la Zaanlandaj SAT-anoj okazigis en nia urbo, estis bone vizitita de multaj el niaj membroj. La amsterdama SAT-perantino, nia kdino Oudenhooven-Bishof, tre klare paroladis pri la okazonta SAT-kongreso en Rotterdam. Informojn pri ĉi tiu kongreso oni povas ricevi de la zaandama peranto, kdo J. Bruckenberger, Jessykofstraat 43.
De nun nia kdo Gerrit Vis, Zuiddijk 362, prizorgos la ŝparkuponon kaj librovendadon. Por ĉiuj aferoj ni konsilas al nia membraro ŝparu kaj ŝparu, precipe por la SAT-kongreso en Rotterdam nun.
Ĵaŭdon la 24an de Junio okazos nia lasta konversaciavespero kaj ni de ĉi tiu loko. dankas ĉiujn, kiuj iel helpis agrabligi ĝin.
Ni petas ĉies ĉeeston por la membro kunveno kiu okazos jaŭdon la 1an de Julio en la Harmonie. Venu ĉiuj. Gravajn informojn ni havas por vi.
Niaj tri kursoj kontente finiĝis, precipe de la kurso por diplomo A, gvidita de nia kdo Brondijk, ni atendas bonan sukceson. Multaj el niaj geanoj partoprenu (ankaŭ la novaj) la distriktan noktpromenadon en Heilo. Ni kunvenos sabaton la 19an de Junio vespere je la 7a horo, kun la biciklo, ĉe la stato sur la damo, kie ankaŭ ĉeestos la kdoj el la najbaraj sekcioj, por ke ni proksimume je la 9a horo povu esti en Heiloo.
Kartoj kaj informoj pri la ŝipveturado al Schoorl estas haveblaj ĉe kdo Gerrit Vis.
Ni petas al niaj membroj ke ili ĉiam atente legu la informojn de nia Federacio kaj distrikto.

La Estraro.

AFD. ZWANENBURG EN OMSTREKEN.

Sekr.: Berkenlaan 16, Halfweg (N.H.)

La okan de Majo 1937a nia sekcio organizis festvesperon. Ĉeestis ĉirkaŭ 70 gekdoj kaj precipe la ĵunularo estis forte reprezentata. Post la malfermo nome de la gelernantoj kaj geanoj de nia sekcio kdino Willy Tiel donacis libron „Ŝi" al nia kursgvidanto, kdo Aart de Vogel. Post deklamo de kdo Schoon el Harlemo, paroladis Germana kamarado pri siaj spertoj en Germanujo. Kdino Van Rijn muzikis kelke da violonsoloj. Oko de knabinoj dancis kaj tri knabinoj kantis „La Dormkanton" de Mozart. Kdo G. Vrees el Amsterdamo parolis pri la lingvo Esperanto kaj ĉiuj ĉeestantoj aŭskultis tre atente al li. Post la paŭzo kelkaj anoj prezentis „Een Esperanto-les."
Dum la paŭzo la vizitantoj havis okazon por rigardi vastan ekspozicion de Esperanto-korespondaĵoj kaj literaturo. Por kovri la elspezojn de la vespero, ni aranĝis „aukcian vendadon" de libro.
Gekdoj, ni povas esti tre kontentaj pri ĉi tiu sukcesa fest- kaj propaganda-vespero.

Jan Hoving Jr., sekretario.

SAT-RONDO AMSTERDAM.

Secr.: Kanaalstraat 48[3].

Sabate je la 26a de Junio, okazos kunveno por la A'dama SAT-anaro. La kunveno havos kulturan karakteron. Jen la tagordo: 1. Malfermo, 2. Protokolo, 3. Ricevitaj leteroj, 5. Deklamos kdo Prins, 6. Prelego, 7. Libera diskutado, 8. Fermo. Perantoj konu vian devon! Instigu la membrojn ĉeesti kaj mem ne restu for! Do, ĉiuj A'damaj SAT-anoj, je la 26a de Junio al v. Kinsbergenstraat 28! Ankaŭ ne membroj estas bonvenaj!

SAT-RONDO ROTTERDAM.

Dum Junio ni ne kunvenos. Ni decidis, kaŭze de la 17a internacia kongreso en nia urbo, kunveni en la granda salono Botersloot 101. Merkredvespere la 7an de Julio je la 8a kdo D. Leerentveld parolos. Lastaj informoj pri la 17a kongreso! Ĉiuj Roterdamaj Esperantistoj estas petataj ĉeesti.

A. M. Riswick,
Boezemsingel 158b[2]

ZAANLANDA SAT-RONDO.

Por la unua fojo la diversaj SAT-anoj el la Zaanregiono organizis publikan kunvenon en Zaandamo. Kiam kdo Groeneschey, estis malferminta la kunvenon montriĝis, ke preskaŭ kvindek geesperantistoj ĉeestis, el ĉiuj zaansekcioj. Poste kdino Oudenhooven-Bishoff paroladis pri SAT kaj ĝia okazonta kongreso. Ĉiuj atente aŭskultis, kaj tuj jam aliĝis 15 gekdoj al la Rotterdama kongreso, kaj ni certe kredas, ke venos ankoraŭ pli multaj. La aliajn laborojn prizorgos la jenaj kdoj: Joh. Bruckenberger, Jassykoffstraat 43, Zaandam; Groenenschey, Tulpstraat 33, Koog aan de Zaan, kiuj povas doni ĉiujn informojn.
La SAT-anoj mem kunvenos je la 11an de Junio vespere je la 8a ĉe kdo Vries, Lagedijk 200, Zandijk, por priparoli la laborplanon.

La peranto.

En Schiedam ekbrilas la verda stelo.

Ni jam aŭdis plendojn, ke Schiedam neniam aŭdigas ion. Nu, oni devas atenti, ke Schiedam estas kvieta urbo, kaj ĝiaj enloĝantoj paciencaj kaj trankvilaj.
Ke ni esperantistoj ne endormiĝis, mi volas pruvi al vi. Antaŭ unu monato, ni fondis SAT-rondon, al kiu apartenas dekdu anoj. Dekdu el sekcio havanta kvindek membrojn, signifas, ke kvarono estas SAT-anoj; kaj ili ĵuris zorgi, ke post mallonga tempo 100 procentoj el la sekcio apartenos al la rondo. Estas kompreneble, ke el urbo tiel proksime al la kongresurbo, multaj vizitos la kongreson.
Eble la moknomo „Zwart Schiedam" aliiĝos en nomo „groen Schiedam". G.

PETO.

Por ke juna fraŭlino povu esti sendata Svisujon, por resaniĝi je blindiĝo, ni petas al la tutmonda samideanaro donace sendi ĉiajn, uzitajn poŝtmarkojn.
Ni bezonas unu milionon; jam havas 300.000. Ne prokrastu! Urĝas! Ĉiuj kvantoj estas bonvenaj.
Por la helpkomitato volonte akceptas poŝtmarkojn sro P. J. W. Schilperoord, ĉe Berkelselaan 43 b, Rotterdam-N. Propagandu per bonfaro.

KORESPONDADO.

Deziras korespondi kun nederlandan(in)o: K-do I. Kespert,
Kolomenskaja 25, k. 5,
Leningrado 40. U.S.S.R.

